

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A törvényhatóságok bizalma

Debrecen, július 19.

Mint hogy eddig egyetlen törvényhatóság sem akadt, amelyik a kormánynak kifejezetten bizalmatlanságot szavazott volna: ellenben igen sok ellenzéki híri törvényhatóság szavazott már bizalmat a kormánynak: szidják, gyalázzák jóelőre lapjaikban a városokat és vármegyéket; kétségbevonják, hogy az „alkotmány bástyái” férfias cselekedetekre képes testületek vonnának s nem a mindenkori kormányok gerinctelen rabszolgái.

Az alkotmány bástyái megjegyezhetik maguknak az ellenzéki terminológia sajátosságait. Ameddig a vármegye — mint például 1905-ben — az ellenzék szekerét tolja, derék, független, nemzeti érzéstől áthatott, dicső. Am silány rabszolga, a hatalom lábaihoz fekvő, akarat nélkül való puhány, mihelyt belécsömörlik az „életkomédiásai”-nak viselt dolgaiba.

Őket szolgálni, az ő vezéreiket adórálni, az ő igájukat huzni: hazafiság és nemes önfeláldozás még akkor is, mikor — mint négy év előtt — hatalmon voltak, katonát szedtek, adókat préseltek ki s kurucékességük minden szál leplét ledobták magukról egy tenyérnyi fügefalevélen kívül.

Ahelyett, hogy méltósággal viselnék el a kockák fordulását, öltögetik a nyelvüket a törvényhatóságokra. Kigyót-békát kiáltanak a virilisták intézményére, holott egyetlen lépést sem tettek eltörlésére, mi-

kor, mint kormányzó többség, ugyancsak megtehették volna.

Még kicsinyebb, méltatlanabb, a rossz izlés jegyében folyó az, amit a bizalmi szavazatok megakadályozására elkövetnek. Ha már előre megérzik a pecsenye szagát, a szavazásnál gyászos vereségüket: az utcára igyekeznek kivinni a hangulatot, utcai zavargásokkal, sztrájkokkal stb. való fenyegetéssel próbálják utját állni holtbizonyos leszavaztatásuknak.

Bent a teremben szakasztott azt a durva, gyalázkodó tónust hozzák divatba, a mellyel a képviselőházat tiz esztendeig sikerült terrorizálniok s amely terrorizmus szégyenletes járma alól a Tisza István és Lukács László férfias elszántsága szabadította fel a magyar törvényhozást. Am jakobinusaink, kivonulván a képviselőházból, a megyeházák és a városház terméibe viszik vendégszerepelni a bennükrekesztett dühöt és haragot. Akárcsak a francia forradalomban a konvent biztosai, szertevinnék — ha tudnák — a megyei székhelyekre a jakobinus tanokat és a jakobinus modort. Azonban tehetetlenségük érzetében itt sem képesek többre és másra, mint a „megrendsabályozott” országgyűlésen: a többségi akaratot nem tudják feltartóztatni győzelmes útjában. S ha nagyon virtuskodnak, egy kis széksértés és pénzbiróság hideg zuhanya hamarosan eszméletre térítik őket.

Ahogy a közgyűléseken folytatott harcukból hiányzik a virilitásnak és méltóságának minden disze; siralmas szereplésüket

betetözik azzal, hogy a nagy többséggel hozott határozatokat megfélebbezik, sőt — egy komikusan lenge fordulattal, — panasszal járulnak a közigazgatási bírósághoz a diszpolgárrá-választás ténye ellen.

Tehetlenségükben még egyéb, ehhez hasonló dolgokat művelnek; veszedelmes dolgokat az európai politikai helyzet mai válságos pillanatában.

A szlávbarát politikának isteni naivsággal történt proklamálásáról érdeme szerint szólunk. Ezuttal azokról az éretlen és tájékozatlan, amellet gonoszindulatu kritikáról emlékszünk meg, amellyel a neki-busult hazafiak külpolitikánk vezetését és főfőketonáinkat minduntalan illetni szokták. Hogy akik e lesújtó bírálatokat írják (pusztán azért, mert a külügyminisztériumban és bizonyos katonai körökben keserve-sen csalódtak a mi nagy politikai válságunk megoldása percében) hogy azoknak az uraknak halvány sejtelmük sincs se diplomáciáról, annál kevésbbé katonai ügyekről — ez a kisebbik baj.

A nagyobb baj az, hogy a monarchia diplomáciáját és katonai intézményét oly időben állítják pellengérré, amikor e két szervének a megbénulása katasztrófába sodorhatná a monarchiát, amikor tehát még az övéknél jogosabb és alaposabb bírálat mondásától is vissza kellene tartani őket a nehéz idők felismerésének és a hazafiság érzésének.

Az a gyászos és szégyenteljes jelenség, hogy egy reményeiben csalódott, földhöz teremtett kisebbség olyankor kezdené ki a

Száz közül az egyetlenegy.

Irta: Fényes Jenő.

I. JELENET.

(Bartáné szobája. Bartáné egy fauteuilben ülve kézimunkál. Kérészy vele szemben ül. Cigarettazik. A szoba a villanvesillártól van bevilágítva. Idő: este 7 óra körül.)

Bartáné: Hát semmi ujság nincs a városban? Semmi ujságot nem tud?

Kérészy (kifújja a füstöt és tagadólag megcsóválja a fejét.)

Bartáné (Abbanhagyva a kézimunkálást): Bizony Isten Kérészy maga elcigarettazza az életét. Maga napról-napra több cigarettát szív és napról-napra unalmasabbá válik.

Kérészy: Ebben igaza lehet.

Bartáné: Mondhatom, elragadó látvány. Gyönyörű! Hogy lehet egy fiatalember ilyen... ilyen blazirt, ilyen visszavonult?

Kérészy: Fiatalember vagyok...? Voltam ez is.

Bartáné: Volt...? Hát mondja, hány éves maga?

Kérészy: Én...? Tudja az ég. Nem tudom, mitől számítsam. Ha a tapasztalataimat számítom, megöregedtem. A születésemről számítva 32 év telt el.

Bartáné: Harminckettő. Nos... (Valamit akar mondani, de hirtelen elhallgat. Kézimunkál néhány pillanatig. Azután fölneéz. Szelíden,

nagyon kedvesen beszél.) Mondja Kérészy, miért nem nősül meg maga?

Kérészy (Kacag): Miért...? Én Istenem!... Miért...? Igazán kedves. Hát azért, mert nem kapok asszonyt.

Bartáné: Jó, jó. Ne tréfálgon. Most az egyszer beszéljen komolyan velem. Miért nem nősül meg? Hiszen azért maga ilyen... ilyen... egyedül ezért. Teljesen megváltoznék, ha megnősülne. Egészen kicserélné a természetét. No! Kérészy mondja... no igazán mondja meg, miért nem nősül meg?

Kérészy: Elvből.

Bartáné: Nem igaz. Ilyen elvek nincsenek. Kérészy, nézze, nekem megmondhatja, van magának valakije?

Kérészy: Mintha nem tudná! Persze, hogy van! Van egy aranyos barátnőm. Ónagysága Barta Eleménné.

Bartáné: Ne bolondozzék, Pista. Mondja meg igazán. Öszintén mondom, én törődöm magával. Én sajnálom magát, hogy maga ilyen. Én sajnálom magát, hogy nincsen senkije. Maga sohasem fogja megtudni, hogy mi az az otthon. Miért nem nősül meg?

Kérészy (Egy nagyot szippant a cigaretta-ból. Azután leveri ujjával cigarettájáról a hamut. Egy kis ideig bámulva nézi. Lassan kifújja a füstöt és a cigarettát leteszi.): Maga nagyon jó hozzám. Ugy érzem, valami olyast érzek, hogy magának tartozom annyival, hogy feleljek a kérdésére. Én nem nősülök

meg soha, mert nagyon ismerem az asszonyokat.

Bartáné: Nem értem.

Kérészy: Pedig ezzel megmondtam mindent. Nagyon ismerem az asszonyokat. (Bartáné csodálkozó tekintettel néz Kérészyre.) Nem érti? No jó, hát még hozzáteszek valamit. Én nagyon szerettem volna a feleségemet.

Bartáné: Bizony isten, nem értem. Nagyon szerette volna a feleségét? Hiszen éppen ezért kellene megnősülnie. Éppen ezért.

Kérészy: Én tudom, milyen az az otthon. Én tudom, milyennek kellene lennie. El tudom képzelni. De a valóságban nincs meg ez az otthon.

Bartáné (Egyet ránt a vállán és folytatja a kézimunkálást.): Ha nem mondhat többet, nem zaklatom. Maga tudja a legjobban...

Kérészy: Mindent megmondtam. Én szeretném a feleségemet. Én azt kívánám tőle, hogy az enyém legyen.

Bartáné (Fölnéz.): Azt kívánná, hogy a magáé legyen? De hát ki másé volna?

Kérészy: Én ám azt kívánám, hogy egyedül az enyém legyen. Én nem tudnék senkivel sem megosztotni rajta.

Bartáné: Megosztotni? Én Istenem, mi-
ket beszél? ... Bolond maga? ... Hát csak

monarkia biztonságának minden oszlopát, amikor a legsúlyosabb problémák viaskodnak véresen határainkon s amikor a lét és nem lét kérdése vetődhetik fel ránk nézve szörnyű nagyságában, nagy súlyedést bizonyítja a mi közéletünknek.

Ezer szerencse, hogy ily kritikus időben a nemzetnek oly erős, férfias és céltudatos kormánya van; s hogy ez erős kormányban, — a törvényhatóságok, testületek, magánosok tanúsága szerint, — teljesen megbizik az ország.

Nem lesz több tisztujtítás

A belügyminiszter bizalmas körrendelete

A közigazgatás küszöbön álló államosításának előkészítése rendkívül nagy jelentőségű fordulóponthoz jutott. A belügyminiszteriumban serényen dolgoznak a nagy reform előkészületein, de ezekről az előkészületekről eddig még csak igen kevés részlet jutott a nyilvánosság elé. Hónapokkal ezelőtt már hallatszottak hírek arról, hogy a legközelebbi restaurációk elmaradnak és a ma állásban levő tisztviselők mandátumát egy-két évre meghosszabbítják a közigazgatás államosításának végleges rendezéséig.

Hivatalos helyeken ezeket a híradásokat nem cáfolták meg, de viszont a legközvetlenebbül érdekeltek, a törvényhatóságok vezetői sem tudtak semmi bizonyosat erről a kérdéstről. Akkor még csak a vármegyei tisztujtítások elmaradásáról volt szó, de nem kerültek szóba a városi municipiumok. A köztudatban valahogy úgy élt a közigazgatás államosítása, hogy az csak a vármegyékre terjed ki, de nem érinti a városok autonómiáját. Azóta a közvéleményt állandóan foglalkoztatta az államosítás kérdése, de néhány nap óta ismét olyan hírek kerülnek forgalomba, amelyek emellett szólnak, hogy a közigazgatás államosítása, tehát a megyei és városi élet legmélyebb gyökeréig ható átalakítás sokkal gyorsabban és rövidebb idő alatt fog elkövetkezni, mint azt a közvélemény hiszi.

nem venne el egy olyat? . . . Vagy tán csak nem gondolja, hogy minden asszony? . . .

Kérészy: Ideje, hogy abbahagyjuk e témát. Erről nem vitatkozom.

Bartáné (Méltaltankodva): De ezt nem lehet így abba hagyni. Maga itt általánosságban beszél az asszonyokról. Maga nem tesz kivételt. Maga minden asszonyról beszél.

Kérészy: Száz közül egyetlen a kivétel. Egyetlenegy. Száz közül csak egy az, aki nem csalja meg az urát. És én nem teszem ki magamat annak, hogy ne találjam meg ezt az egyet. Annyi, de annyi asszonnyal volt már dolgom . . . Higyjé el, Klára, egészen másképp lenne, ha nem ismerném annyira az asszonyokat.

Bartáné: Hallja Kérészy, maga engem zavarba hoz. Ugy érzem, hogy most más hangon kell magával beszélnem. Mondja csak Kérészy, ide nézzen a szemem közé. Mondja, minek tart maga engem?

Kérészy: Magát? . . . Száz közül az egyetlenegynek.

Bartáné: Igazán szép magától. Ugye, meg is kell köszönnöm?

Kérészy: Látja, ha maga lett volna az enyém, akkor meg tudtam volna barátkozni a házassággal. De így, így nem nőülhetek meg.

Az előszobából lépések hallatszottak. Barta jött haza. Kacagva beszélt el, hogy

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

A városházán gyakori megbeszélések tárgya az államosításnak elsősorban is tisztviselőket érintő óriási hatása. Feltétlenül jól értesült és beavatott helyről nyert értesüléseink szerint a belügyminiszter *bizalmas körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz*, tehát Debrecen törvényhatóságának első tisztviselőjéhez is, amelyben bejelenti, hogy a kormány az államosítás tényével már leszámolt és az államosításról szóló törvény nagyjában és lényegében el is készült. Minthogy azonban ez a törvény márol-holnapra nem valószínű, hogy a kormány *átmeneti időről* kíván gondoskodni. A belügyminiszter bizalmas körrendeletében kifejezésre jut az is, hogy a legközelebb esedékes tisztujtításokat nem fogják megtartani. Debrecenben tudvalevően jövő év decemberében, Hajdúvármegyében pedig a jövő év elején jár le a hatusztendős ciklus.

A belügyi kormánynak az a szándéka, hogy az ősszel néhány paragrafusból álló törvényt terjessz a képviselőház elé, amelyben a törvényhatósági tisztviselők mandátumát egy, esetleg két évvel meghosszabbítja azzal a céllal, hogy az államosítás őket pozíciójukban találja.

Fráter Imre dr. kórházi igazgató-főorvos

Első helyen ajánlja a közegészségügyi bizottság

Debrecen város közegészségügyi szakbizottsága ma délután rendkívül fontos ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az volt, hogy a bizottság véleményét mondion a *debreceni közkórház igazgatói állására* beérkezett pályázatok fölött. A pályázat ugyanis a napokban járt le és arra összesen hat jelentkező akadt. A közegészségügyi bizottság tehát azt vizsgálta meg, hogy a pályázók kellő kvalifikációval bírnak-e és egyszersmind a jelölés sorrendjét is megállapította.

Az ülésen, amelyen **Tóth Emil** dr. tanácsnok elnökölt, jelen voltak: **Balkányi Ede** dr., **Vargha Emil** dr. tb. főorvosok, **Bruckner Ernő** dr., **Balázs Ödön**, **Grosz Nagy Ferenc**, **Kiss**

milyen szerencsével játszott a kaszinóban. Kérészy kallgatta egy kis ideig. Azután köszönt és elment haza.

II. JELENET.

(Kérészy legényszobája. A villany ég. Kérészy a diványon fekszik. Csinos házikabát van rajta. Puhá ing, lehaitott gallérral. Cigarettazik. Hirtelen felugrik. Az asztalról felveszi a ruhakefét és beteszi a kefetartóba. Visszafekszik. Egy pillanat múlva ismét felugrik. Előveszi zsebkendőjét, feláll egy székre és megtörli a portól a szekrény tetejét. Azután kinyitja az ablakot, kidobja cigarettafűtőjét és zsebkendőjével kihajtja a füstöt. Az ablakot beteszi. A kályhához megy és reátesz néhány darab fát. Idő: egy téli este. Egy hónappal az első jelenet után.)

Halk kopogtatás.

Kérészy (az ajtóhoz fut; kinytia): Drágám! . . . Egyetlenem! (Átöleli Bartánét.)

Bartáné (Belép. Leül egy fauteuilbe. Le-süiti szemét.) Nem szól egy szót sem.

Kérészy (megcsókolja Bartánét): Gyönyörűségem! Tedd le a kalapodat! Megengeded? Így, ni. Parancsolj egy pohár vizet? Ejnye no, ezt már nem szeretem. Hogy lehetsz ennyire gyáva?! Milyen sápadt vagy! (Leveszi róla a kalapot. Lesegíti a bundáját és szalad egy pohár vizért. Hozza a vizet.) Így, ni! Parancsolj drágám! Igyál néhány kortyot. (Bartáné iszik.) Így la! No mindjárt rendben leszünk!

Gyula dr., **Legányi Gyula** dr., **Moskovits Miksa** dr., **Otrokocsi Végh János**, **Publig Ernő**, **Ujfalussy József** dr. és **Zöld József** jegyző.

Az elnök beterjesztette a főispán által véleményezés végett áttett pályázati kérvényeket. Pályáztak: **Fráter Imre** dr., **Gálbory Sámuel** dr., **Láng Sándor** dr., **Csikos Sándor** dr., **Hutiray József** dr., **Szegedi József** dr. (Kolozsvár).

Bruckner Ernő dr. úgy látja, hogy a pályázók mindegyikének megvan a szükséges kvalifikációja s így indítványozza, hogy valamennyit jelölje a bizottság.

Ezt el is fogadták azzal, hogy a jelölés sorrendjét titkos szavazással állapítják meg. Ennek megtörténte előtt **Ujfalussy József** dr. nyugalmazott kórházi igazgató-főorvos szólalt föl. Az a véleménye hosszu kórházi igazgatói tapasztalatai nyomán, hogy a *kórházi igazgatói állást el kell választani az osztályvezető főorvosi teendőktől*. Az utóbbi időben az igazgató adminisztratív teendői annyira fölszaporodtak, hogy ideje sincs az osztályvezetői teendőket jól ellátni s az igazgatáson kívül alig foglalkozhatik mással. Szükséges volna az is, hogy az igazgató privát praxist alig, vagy éppen ne folytasson, legyen az igazgató egészen a kórház és amellet az is kívánatos, hogy az igazgató független, lehetőleg még anyagiakban is független ember legyen.

A bizottság e megjegyzéseket helyesléssel vette tudomásul és azokat jegyzőkönyvbe vételezte.

Ezután ejtették meg a titkos szavazást, amelynél csak a három első helyre jelöltek. A szavazás eredménye volt:

Fráter Imre dr. kapott az első helyre 9, a harmadik helyre 3, **Gálbory Sámuel** a második és harmadik helyre egy-egy, **Láng Sándor** dr. az első helyre 2, a második helyre 3, a harmadik helyre 2, **Csikos Sándor** dr. az első helyre 2, a második helyre 2, a harmadik helyre 2, **Hutiray József** dr. a második helyre 5, a harmadik helyre 2, **Szegedi József** dr. a második helyre 2, a harmadik helyre 1 szavazatot. Ezek szerint a bizottság

első helyen Fráter Imre dr., második helyen Láng Sándor dr. és Hutiray József dr., a harmadik helyen Csikos Sándor dr.

ajánlja a főispánnak, aki legközelebb ki is fogja már nevezni az új kórházigazgatót.

Bartáné (végigsimitja homlokát): Köszönöm már jobban vagyok.

Kérészy: Persze, hogy jobban vagy. Ejnye drágám, hogy lehet valaki ilyen gyermek?! De így remegni . . .! (Megfogja Bartáné homlokát.) A verejték folyik a homlokodról. Hát miért rémültél meg ennyire?

Bartáné (szemrehányólag felnéz Kérészyre; mosolyog): Miért . . .?

Kérészy: No jó, drágám, hiszen én tudom, először ez nehéz. Egy asszony, aki legelőször megy a kedveséhez. Legelőször. De azért beteggé nem tetted magadat. (Leül mellé és átöleli.) Hála istennek már egy kissé visszajött a színed. Pirosodol.

Bartáné: Jobban vagyok. Pista. Ezt a napot nem fogom elfelejteni. Ezért a napért rettenetesen megszenvedtem. Rettenetesen.

Kérészy: Egyetlenem. (Megcsókolja.)

Bartáné: Utolsó percig úgy volt már, hogy nem jövök.

Kérészy: Nagy ég! Csak nem?

Bartáné: Olyan voltam, mint az örült. Nem birtam magamon uralkodni. Reszkettem, fáztam. De el kellett jönnöm, mert félttem otthon maradni. Elemér otthon volt. Reszkettem a félelemtől, hogy szólni fog hozzám. Éreztem, hogy nem fogok tudni feladni neki, hogy észreveszi a zavaromat.

Kérészy: Édes Kláram, miattam kellett így megszenvedned!

Bartáné (a szeme közé néz): Miattad . . . Vártál? . . .

Kérészy: Nagyon.

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhethük be

WEISZ ADOLF
posztókereshedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

A vasuti teheráruszállítás megjavítása.

A kereskedelmi és iparkamara jelentéséből.

A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara most megjelent évi jelentéséből már közöltük a vasuti személyforgalom megjavításáról szóló fejezet egy részét, ez alkalommal a teherárusforgalomról szóló fejezetet adjuk közre:

A teheráruszállításnál az évek óta rendszeresen fellépő kocsihiány az elmúlt évben egyrészt az államvasutak által eszközölt beruházások, másrészt a rossz pénzügyi viszonyok miatt megcsökkent kereskedelmi forgalom következtében csekélyebb mérvben jelentkezett. Egyes vállalatok helyzetét mindazonáltal több ízben megnehezítette a vasuti kocsik késedelmes kiállítása. Különösen hiány volt a szatmár-bikszádi vonalon zárt teherkocsikban.

Az államvasutak által kidolgozott beruházási program végrehajtása esetén remélhetnők, hogy e hiányok megszűnének és kereskedelmi forgalmunk rendszeres bénítója a kocsihiány és a vasutak többi hiányosságai végre lekerülnének napirendről. Sajnos, hogy a háborus külpolitikai viszonyok által okozott nagy állami kiadások a beruházási program végrehajtását akadályozzák s így a vasut teljesítőképessége az eddigi fogyatékos marad. Addig pedig, amíg a vasutat nagy betegségéből ki nem gyógyítjuk és nemcsak a ma már meglévő forgalmi igények, hanem a jövő fejlődés forgalmának kielégítésére képessé nem tesszük, hasztalan minden a kereskedelem és ipar fejlesztésére irányuló törekvéseink.

Érdekltségünk köréből általános a panasz a tulságosan magas fuvardíjtételek ellen, különösen a vicinális vasutak mentén fekvő nagy vállalatok panaszkodnak e vasutak rideg, önző tarifapolitikája ellen. A herceg Odescalchi-féle rétközi kendergyára panaszolja, hogy a nyiregyházavidéki kis vasutak két év alatt 80%-al emelték a nyers kenderkóró díjtételét.

A rétközi kendergyárnak gyártási hulladéka a pozdorja, melynek fűtési értéke ve-

tekszik egy jó barna szénnel, sőt annál értékesebb is. Ezen hulladék meglehetősen nagy mennyiségben kerülhetne eladásra s az ipari telepeken, mint fűtőanyag kitűnően lenne felhasználható. A Nyiregyháza-dombrádi kisvasut tarifaképzése szerint azonban a hulladék tarifája magasabb, mint a nyers kenderkóróé. Dombrádról a nyers kender fuvardíja Rétközre 31 fillér, a pozdorja fuvardíja pedig Rétközről Dombrádra 58 fillér. A kendergyár a pozdorját franco Dombrád 1 koronáért adja, ebből világos, hogy e cikk a tulságosan magas fuvardíjat nem bírja. Fontos gazdasági érdek, hogy ez értékes hulladékot a vidék gyáripára fűtési anyagnak használhassa s ezért szükséges, hogy e cikk fuvardíja le szállíttassék.

Különösen panaszkodnak a magas fuvardíjak miatt az összes tégl- és cserépgyárak, üveggyárak, cukorgyárak és a Klotild vegyipari r.-t. A vicinális vasutak tulságosan magas fuvardíjai különösen súlyosan érintik kendergyárainkat, valamint a Szalkai Gyártelep és Mezőgazdasági részvénytársaságot és a Dombrádi Első Gőzmalmot.

A magas fuvardíjtételek kettős irányban nehezítik meg a vállalatok helyzetét, először drágítják a nyers anyag beszerzését, másodsor csökkentik a vállalat exportképességét.

Nehezíti a vállalatok helyzetét az is, hogy a vasut a továbbításnál sokszor nem veszi tekintetbe az áru minőségét, így eddig a gr. Schönborn-Buchheim munkácsi sörgyárának küldeményeit személyvonatokkal továbbították, mult évben pedig már csak tehervonatokkal. Így az áru csak napok mulatán, romlott állapotban érkezik rendeltetési helyére.

Nagy nehézségek okozója az, hogy a szállítási határidő túllépése, téves fuvardíjtétel számítása és egyéb okok miatt a fuvarlevelek nagy része reklamációtárgyát képezi. E reklamációknál a kereskedővilág rendszerint felülvizsgáló irodák tevékenységét veszi igénybe. Ezt azonban visszatérítés esetén a kereskedőknek kell megfizetni. A vasut tévedését tehát a kereskedők fizetik meg.

Nagyon visszás, hogy az ily reklamációt a vasut hónapokig nem intézi el. Ha sok a munka a visszkereseti osztálynál, ezen lehet segíteni a munkaerők szaporítása által, de egyáltalán tarthatatlan állapot, hogy a

kereskedő, ki gyakran nem keres többet egy egész waggonnánál, mint amennyi fuvardíjtöbblet vissza jár neki a vasuttól, némelykor egy éven túl is várjon a pénze után.

Mindenesetre szükséges oly intézkedés, hogy a reklamációkat a vasut különösen sürgősen intézze el. Elvégre egy hónapi maximális idő alatt a reklamációk feltétlenül elintézhettek.

A gyakori súlyhiányok különösen a malomokat érik sérelmesen. A vasut az 1%-on alóli súlyhiányért kártérítéssel nem tartozik. Ez az 1% azonban a csakis száraz állapotban szállítható búzánál; rozsnál, árpánál, zabnál sok. Különösen indokolatlan a felelősségnélküli súlyvesztésnek 1%-ban megállapítása a szomszédos forgalomban, rövid ideig tartó szállításnál. Szükséges volna ennélfogva a gabonaneműeknél a megengedett súlyhiányt legalább a szomszédos forgalomban 1/2%-ra le szállítani.

Rendkívül sérelmes a kereskedelmi forgalomra a póthatáridők tulságosan gyakori hirdetése, mert ez a forgalom biztonságát teljesen lehetetlenné teszi. A mult esztendő őszén különösen nagy volt a póthatáridők száma s e póthatáridőket úgy hirdették meg, hogy ugyszólván alig volt oly áruküldemény, mely a póthatáridős állomásokat elkerülhette volna.

A póthatáridők engedélyezésénél szükséges, hogy a felügyeleti hatóság a legszigorubb ellenőrzést gyakorolja, hogy tényleg fennállanak-e oly rendkívüli forgalmi viszonyok, melyek a póthatáridőket szükségessé teszik. A vasutak a póthatáridők hirdetésével csupán a fuvarozási határidő túllépése folytán bekövetkező kártérítési felelősség alól igyekeznek menekülni. Ez az eljárási pedig a legmélyebben sérti a szállító közönség érdekeit.

Ha a vasut a rendkívüli forgalmi viszonyok miatt tényleg csak az előirt határidőn tud szállítani, akkor hirdessen póthatáridőt, azonban helytelen, hogy kényszerítő szükség nélkül a felelősség alól mentesítés előzetes eszköze gyanánt kezelje a póthatáridőket.

A vasuti szállítási nehézségek egyik főforrása az, hogy a vasutnak elégtelenek a berendezései. Sok állomáson nincs teherrakodó, kevés állomás van hidmérleggel felszerelve s különösen nagy a hiány a kisebb berendezési tárgyakkban (a la rinfusa berendezés).

Törökszentmiklóson nagyon szükséges egy teherrakodó létesítése. Hidmérleg felállítása szükséges Hajduböszörményben, Frigyesfalván, Kunszentmártonban, Borzsova-Nagymuzsalyon és Börvelyen. Szükséges az állomások kibővítése. Egyes helyeken nagyon rossz a raktárak elhelyezése, mint pl. Debreczenben, hol a rendező vágányok és a raktárak között járnak be és ki a vonatok. Debreczenben az árut elfuvarozó szekerekkel nagyon nehezen tudnak a raktárakhoz jutni, mert a raktárkapuk előtt húzódnak el a nyirbátori vasut vágányai. Itt mindenesetre szükséges volna egy új raktárkapu megnyitása.

Egyáltalán helytelen az a vasuti politika, amely minden újítással addig késik, várakozik, amíg végre azt a kényszerítő szükség parancsszava sürgeti. A vasut-igazgatásnak a saját kezdeményezéséből kellene teremteni kedvező szállítási lehetőségeket, közlekedési alkalmakat. Nem lett volna szabad megvárni az időt, amikor még ugyis csak fejlődőben lévő iparunk és kereskedelmünk a vasut teljesítő képességének hiányossága miatt nem tud tovább haladni. Végre már nálunk is arra az álláspontra kellene helyezkedni, hogy a vasut a maga berendezkedésével, forgalmi eszközeivel nem csupán kö-

Bartáné: Szeretsz?
Kérészy: Imádlak. (Összecsókolja.)
Egyetlenem!

Bartáné (körülnéz): Ez a te szobád? Csinos. Aranyos kis szoba. (Föláll és elsétál a falú képek előtt. Kérészy átölelve kíséri. Egy kép előtt megáll. (A fauiteillre térdel.) Ugye, ez te vagy?

Kérészy: Én.

Bartáné: Te huncut! Már akkor is így ragyogott a szemed. (Tovább mennek, mikor a megvetett ágyhoz érnek. Bartáné végigsimítja a hófehér párnát. Nevetve.) Ez a te ágyad? Itt szoktál aludni?

Kérészy: Itt. (Átöleli Bartánét) Klárám! Édes Klárám, be jó, hogy eljöttél!

Bartáné: Hát annyira szeretsz?

Kérészy: Nagyon.

Egy óra mulva Klára türelmetlen lett. Nem akart egy pillanatig sem maradni tovább. Öltözni kezdett. Kérészy segített neki. Letérdelt eléje és lassan, ügyetlenül fűzte a cipőjét. Mindketten hallgattak. Kérészy elővette a másik fél cipőt. A kezével végigsimította Klára harisnyáját és felhuzta rá a cipőt. Fölnézett Klárára. A szeme ragyogott.

Klárám! — szólt halkán — kérdeznék tőled valamit.

Bartáné átölelte Kérészy nyakát. Odavonta a fejét. Reáhajolt és várta a kérdést. Kérészy csöndesen folytatta:

— Egyszer azt mondtam neked, ugye emlékezel még reá, hogy én nem nőülhetek meg.

Klára arcát elfutotta a vér.

— Miért mondd ezt?

— Akkor hazudtam neked. Azt mondtam, hogy ismerem az asszonvokat.

— Ugye-e emlékszel, ezt mondtam?!

— Igen.

— Azt is mondtam, hogy száz közül egyetlen egy a kivétel, hogy van egy a száz közül, aki kivétel...

Bartáné két kezével befogta Kérészy száját.

— Gonosz, tudtam, hogy ezt még szememre fogod vetni.

Kérészy lehajolt. Megkereste a cipőfűzőt és fűzte, ahol abban hagyta. Nehezen ment. A zsinórról leszakadt a rézhegy. Nehezebben ment a munka. Minden percben meg kellett pöndöríteni a zsinór végét.

Kérészy újra megszólalt.

— Gondolni sem mertem volna rá, hogy valaha az enyém leszel. No mondd, hát meg-nőülhetek én?

Bartáné magához szorította. És megcsókolta kétfelől az arcát.

— No még csak az kellene, hogy meg-nőülj! — szólt kedvesen. — Még csak az hiányzik, hogy elvegyenek tőlem, hogy ne légy az enyém.

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetések kifüggesztve

vetni törekedne az ipar és kereskedelem fejlődését, hanem előtte igyekezne járni.

A vasutnak mindig arra kellene törekednie, hogy minél jobb szállítási és közlekedési lehetőségeket adjon az ipar és kereskedelem számára. Valamely teherszállítási, vagy személyszállítási reformnál ne azt vizsgálja a vasutigazgatás, hogy vajon elkerülhetetlenül szükséges-e ez, vajon nem lehetne-e még valamennyi az eddigi módszerrel kibírni, hanem azt kell mérvadóknak tekinteni: a reform kedvezőbb-e a szállítókra és utazóknak, mint a jelenlegi állapot. A vasutigazgatásnak nem szabadna soha arról megfeledkeznie, hogy a vasut tulajdonképpen kereskedelmi vállalat, amelynek hivatása, hogy az igénybevevő feleknek mindig jobbat adjon. A vasutnak nem szabadna bürokratikus féltékenységgel fogadni az újításokra vonatkozó javaslatokat, kívánságokat, hanem igazi gyakorlati kereskedői szellemmel kell törekednie minden praktikus eszme gyakorlati megvalósítására.

A közlekedés, szállítás javítására irányuló tevékenységnél nem szabad pénzügyi szempontokból sem tulságos aggályoskodással eljárni.

Egy új vasutvonal építése, új vonat beállítás, valamely egyéb közlekedési reform életbeléptetése talán az első években üzleti szempontból nem lesz teljesen elegendően jövedelmező, de ez mind az eddiginél jobb közlekedési alkalmat jelent s amint ez a köztudatba átmegy, meglesz a jövedelmezőség is. Addig azonban, míg valamely közlekedési alkalom, lehetőség nincs meg, természetesen, hogy annak szükségét csak azok érzik, kik nem elégszenek meg azzal, ami van, hanem a mainál jobb, célszerűbb felől is gondolkoznak.

Válopörből bünpör

Megakadályozott házkutatás

Széles körökben keltett szenzációs feltűnést néhány hónappal ezelőtt Szilágy József érkenézi nagybirtokos és felesége Hortoványi Blanka hirtelen történt elválása. A házaspárról ugyanis mindenki azt hitte, hogy boldog egyetértésben él s egy szép napon Szilágyné mégis minden bejelentés nélkül három gyermekével együtt elköltözött az érkenézi kastélyból.

Senki sem tudta, hogy mi történt. — A válopört pedig pár nap múlva kölesönösen megindították. Vad haraggal rontottak egymásra a házassélek. A tanuk egész serege vonult fel. Végül is az ügy a büntető bíróság elé került. Szilágyné a férjét, Szilágy a felesége anyját jelentette fel hamis tanúzásra való rábírás címén és a mindkét rendbeli tanukat kölesönösen hamis tanúzás miatt.

A büntügyi eljárás folyt Debreczenben, Nagyváradon és Budapesten. Házkutatást tartottak a volt érkenézi bérlő, Grósz Ármint debreczeni lakásán és az ott talált levelek miatt házkutatást kellett tartani Hortoványi Józsefnek budapesti Sós-utcai lakásán is.

Tegnap a nagyváradai büntető törvényszék vizsgálóbírája táviratozott a budapesti főkapitányságnak, hogy tartson házkutatást özvegy Hortoványi Józsefné lakásán és foglalja le a Grósz Ármint ügynök által írott leveleket.

Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettes megbízta Szalay Jenő dr. rendőrfogalmazót a házkutatással, aki több detektív társaságában

automobilon ment ki Hortoványi Józsefné házába.

A matróna izgatott hangon tiltakozott a rendőri beavatkozás ellen. Meg sem hallgatta a rendőrfogalmazó magyarázatát, amikor meglepő fürgeséggel berontott a szobába, a következő pillanatban kétszer fordult a kulcs a zárban és a rendőrség emberei kiűntek az előszobában.

Hiába dőltek a detektívek a kilencesre, a nehéz tölgyfaajtó nem engedett. Bezárta az ajtót a rendőrbizottság előtt. Egy félóra múlva Hortoványiné kinyitotta az ajtót. A rendőrfogalmazó azonban már csak a fürdőszoba kályhájában akadt rá az elhamvadt levelekre.

Hortoványiné bevallotta, hogy a leánya leveleit elégette, hogy ne tudják meg, hol tartózkodik a leánya.

— De hiszen mi nem a leánya leveleiért jöttünk, hanem Grósz Ármint irásáért — szölt a fogalmazó.

— Olyan itt nincs. Nem is ismerem Grósz Ármint. Tessék kikutatni a lakást.

Szalay Jenő rendőrfogalmazó irásban tett jelentést Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettesnek kiűntetésének furcsa meghiusulásáról.

Öngyilkosság a szállodában

„Szegénységem miatt halok meg!”

Egy sokat zaklatott élet szakadt meg. — Meghalt egy leány, aki nem tudott szegényen élni, a poklokra keresztül is kereste a jómódot, selymet, fényességet, anélkül, hogy beérni tudta volna a gazdagságot, kényelmet. Gyengébb volt, mint maga az élet, elbukott. A sok küzdésbe belebetegedett, majd szanatóriumban kezelte magát, ám telies gyógyulást itt sem nyert; fürdőre kellett volna mennie, ehez azonban nem volt anvagi ereje. Ezért ma délután egy óra tájt föbelötte magát.

Hódosi Eszternek hívják az életunt lányt, kinek pár hó előtt még az Ajtó-utca 37. szám alatt volt jömeneteli és virágzó varróműhelye. De az utóbbi időkben a gazdasági válság és a betegség munkakedvét aláásta s pár hét előtt be kellett vonulnia a Láng-féle szanatóriumba, ahol e hét elejéig kezelte magát. Majd azt a tanácsot kapta, hogy menjen a délvidékre, ha súlyos rheumáitól szabadulni akar. Pénze nem volt s még csak kilátása sem oly forrásra, ahonnan az utazás és gyógykezelés költségét előteremtse. Mély apáthia szállta meg s elhatározta, hogy meghal.

Ma délelőtt egy tizenkét golyóra töltött fegyvert vett magához s ezzel kiment a Margit-fürdőbe, hogy ott leszámol az élettel. — Időközben azonban meggondolta magát, megfürdött s egy szállóban vett lakást.

— Egy óraker, legyen szives, költsön fel! — kérte a portást.

A portás a kapott rendelkezés szerint és mondott időben megjelent abban a szobában, ahol Hódosi Eszter megszállt s bekopogtatott. Semmi választ nem kapott, azonban nem gondolt rosszra s később ismét visszatért, hogy a vendég óhajának eleget tegyen. Ismételt kopogtatásokra sem kapott választ, most már rosszat sejtett. Szölt a szálló tulajdonosának. A szállótulajdonossal együtt azután behatoltak a szobába. Ott feküdt Hódosi Eszter az ágyon, véreben fetrengve,

mellette tizenkét golyóra töltött revolyvere, a melyből már egy löveg hiányzott. Pompásan célzott, a golyó a leány szíve föltörést furta keresztül.

Csakhamar megjelent a szállóban Vargha Emil dr. hatósági orvos, aki már csak a beállott halált konstatálhatta, majd a rendőrség képviselőjében Olasz Vilmos dr. gyakoronok szállt ki, aki számba vette az életunt leány hátrahagyott ingóságait. Ruháit, pénztárcáját, amelyben 36 korona volt és egy pár levelet, melyet halála előtt irt ismerőseinek, családjának és a rendőrségnek. Egyik levélben azt írta, hogy betegsége miatt akar megválni az élettől, míg a hozzá legközelebb állók egyikének így irt:

„Nem bírom tovább a nyomoruságot. — Szegénységem miatt halok meg!”

Beszállították a közkórház halottas házába.

Árviz Szabolcsban

A tiszai járás viz alatt. — Nyomorban a lakosság. Tizenkét ember a Tiszába fullt.

A szomszédos Szabolcsmegye árvizkatasztrófiájáról ad hirt nyiregyházi tudósítónk. Még a múlt héten, amikor a partmenti községekből a Tisza vizének fenyegető emelkedéséről adtak jelentést, Mikócz Dezső alispán rendeletet adott ki, amelyben fölhívta a parlamenti járások főszolgabírait és községi előjáróit, hogy az esetleges áradás megakadályozására minden lehető kövesse nek el.

Hiábavaló volt azonban minden védezés, mert az áradás váratlanul olyan óriási mértékben következett be, hogy szétépte a viz az összes gátakat.

A vármegye tiszamenti községeiből egy-másután jönnek a jelentések, hogy a Tisza tegnapelőtt éjszaka áttörte a gátakat és a viz rohanó árja borzalmas zugással vette birtokába a beültetett földeket. A legnagyobb a veszedelem a tiszai járásban, de a kisvárdai és a két dadai járásban is nagy terület áll víz alatt.

A tiszai járást egész hosszában keresztülpusztította a kiáradt Tisza. Nemcsak azokat az ugynevezett ártereket öntötte el a viz, amelyek egyik-másik tavaszi áradáskor víz alá kerülnek, hanem óriási területen víz alá kerültek a szántó földek. Csaknem husz község határában minden termést elpusztított a viz, most már szó sem lehet egyébről, mint maguknak a községeknek a megmentéséről.

A tiszai járás-községe közül eddig csupán Tiszaszentmárton községbe haltolt be a viz, amelynek Tóssor-utcaiban több házfalát bedöntötte. Teljesen víz alatt áll azonban Gyüre, Bencs, Eperjeske, Mezőladány, Kopócsapáti, Tura, Zsurk, Ujkenéz, Rév-aranyos, Kenézlő, Tiszaszentmárton, Tisza-mogyorós, Kisvarsány, Nagyvarsány községek határa, ahol egyméteres, sőt néhol másfélméter magas vízréteg borítja a földet.

Minden lelkiismeretes, önfeláldozó munka dacára az áradás egyre nagyobb területen gázol keresztül és remény sincs arra, hogy néhány napon belül elvonuljon a viz, úgy, hogy a termés javarészt tönkretesz az áradás.

A gazdák legtöbbször még vető magja sem marad, úgy, hogy az ideai nyomoruságon kívül még a jövő esztendejét is veszedelem fenyegeti. A szegény embereknek

Bebizonyítottan 50-100%-al több szinszappant tartalmaz

a Schicht „Asszonydicséret” mosópor más, hasonló gyártmányokkal szemben. Az „Asszonydicséret” ártalmatlan alkatrészeket nem tartalmaz. Az a mondás, mely szerint: „Értéktelen áruk vásárlása a legnagyobb fényezés”, sehol sem olyan találó, mint a mosószeresek, de különösen mosópor bevásárlása terén. A „Schicht” név szavatol az áru kitűnőségéért.

azonban nem maradt semmijük, mert a legelőn lévő jószág ott fulladt a vízben és ami megmenekült is belőle, az is elpusztul legelő híjján, széna nélkül. De a lakosság nagy részének a betevő falatja sincs meg és így már a holnapi napon éhínség borul ezekre a szabolcsi falvakra, amelyek pedig néhány hét előtt még a legszebb reményekkel néztek a termés betakarítása elé.

Az alispánt helyettesítő Fejér Imre dr. tiszti főügyész ma sürgős fölterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez és a vízkárosult gazdák részére vetőmag kiosztását kéri. Ezenkívül arra kéri a főügyész a minisztert, hogy a nyomorba jutott lakosságnak rögtön államsegéllyel enyhítse a nyomorát.

Balsáráról jelenti egy hiradás, hogy a mezőn dolgozó aratómunkások közül tizenkét ember eltűnt és alapos a gyanu, hogy azok a hirtelen jött áradás hőmpölygő hullámai előtt nem tudtak elmenekülni és ott lelték halálukat.

Ezenkívül Rakamazról, ahol szintén óriási területek állanak víz alatt, ugyancsak több ember eltűnéséről adnak jelentést.

A színház Mezeié

A tanács 4 szavazattal 3 ellenében Mezei Bélát választotta szinigazgatóvá. — A főügyész tiltakozást és botrányt kiáltott.

A debreceni színészet reneszánsza elmaradt. Elhessegették azok, akik a társadalmi retegek elhelyezkedésében arra volnának hivatva, hogy a kultúra előfutárjai legyenek. Most már nem jön a szemünkre színes kép-rázat, mely egy ébredő egyetemi város egyetlen művészi hajtásának pompáját varázsolja elénk s a kövek között életet mutat. Tudjuk, hogy ez csak álom! . .

Ebben a városban nincsen semmi hivatóság. Mert itt az intézményeket nem a fejlődés involválja maga után, hanem úgy terem minden, mint a mai színházi határozat létrejött: erőltetett, habozással, kényszeredetten. Ha választanunk kell a tökéletes és a tökéletlen között, feldobunk egy pénzdarabot, mint ma az egyik tanácstag tette és azt mondjuk:

— Szeretném ha fej lenne, de azért ha irás lesz, sem fogok — *belehalni!*

És irás lesz, vak véletlen, csufos kudarc, országra szóló kulturbotrány. Ez Debrecen!

Ma délelőtt kétszer huzzák meg a színészet halálharangját ebben a városban, ahol a „Mester” helyett — *szinlaposztó* került az igazgatói székbe. És csak három ember akadt ennek a városnak a szellemi intézőségében, aki erre megcsóválta a fejét, felémelte a szá-

vát és *tiltakozó mozdulatot tett a magyar Muzsa megcsúfolása miatt.* Magoss György dr. tiszti főügyészről mindig tudtuk, hogy szellemi fejedelme a városi szenátusnak, ahol sok kicsi tehetség ül fáradt aggyal és megfagyott tagokkal. Csóka Samu adóügyi tanácsos és Medgyaszay Miklós a gerinces, jófejű emberek közé tartoznak, akik ha valamely kérdés a reszortjukon tulesik is, levetik a „bürokratizmus” szintelen szemüvegét s belelátanak a lényegbe, nemcsak az üres formák léleketlen vesszején lovagolnak. Megérdemlik a közbecsületést abban a gyülekezetben. Ez a három ember érezte csupán, hogy Ditrói Mórral olyan durva, goromba megcsúfolás esett, melynek szegyenpirja a mi arcunkat égeti, a veszteség, amit miatta szenvedtünk, e város lezüllött, elkorcsosult színészetét vezeti a végelgyengülésbe. *Összeomlott a debreceni színészet, szétfoszlott valamennyi illúzió: és ránk zudult a Ripacsok és Rettegi Fridolinok korszaka, csak a nevek változtak: a Mukkart-képből — Enyveshdt lett.* Azt mondják, a pénz hatalma ez, mely az egész világot uralja, alakítja és befolyásolja: akár a debreceni szinügyi-bizottságot.

Szerencse, hogy ebben a kérdésben nem ez a definíció volt az *utolsó szó!* Mert azok, akik nem akarnak belenyugodni abba, hogy egyes kiválasztottak *sikerült heccet* csináljanak a publikumnak nem a mulattatására, hanem a *bőrére*, máris hozzáláttak a sérelem reparációjához, hogy a város közgyűlése tegye jóvá, amit szinügyi bizottsága és tanácsa hibázott. És ebben az igyekezetükben nemcsak a tárgyi igazság segíti őket, hanem az a súlyos fogyatékoság is, melyben a tanács mai határozata szenved. Mindössze az a szépséghibája van ugyanis ennek a határozatnak, hogy az *ülés elnöke elsőnek adta le szavazatát* s így lett az eredmény: négy a három ellen.

A szinügyi bizottság.

Az ülésen jelen voltak Körner Adolf főjegyző elnökletét alatt Szabó Elek tb. tanácsnok, Magoss György dr., Fráter Imre dr., Freund Jenő dr., Kernhoffer József, Petzkó Ernő dr., Publig Ernő, Szávay Gyula, Szilágyi Imre, Tóth István.

Ditrói Mór beadványának ismertetése után Szávay Gyula szólalt föl. Egy löverseny-hasonlattal kezdte. Az első favorit. Beóthy László, kifutott a körből, a második favorit, Ditrói Mór, későn érkezett s így a harmadik lett a győztes. Nagy tisztelője Ditróinak, egyénisége, művészi babérai nem érínthetők, érdemeihez hozzányulni nem szabad, róla kicsinylően beszélni nem szabad. De e vállalkozásnál az üzlet is fontos, ezért megengedi Ditrói, hogy a művészi szempontok fölött az üz-

leti szempontoknak adnak előnyt. Ditróit pedig nem tartja üzletembernek. Az anvagi kérdés mindenek fölött áll. Beszél ezután a pályázók anyagi eszközeiről s abban látja Mezei hivatottságát, hogy pénze van. Maid azt a következtetést vonja Ditrói beadványából, hogy másnak akarja megszerezni a színházat. Beszél a helyáremelés ellen. Csak Mezei ajánlata megnyugtató s el kell fogadni, hogy ő az a tertius, aki inter duos litigantes gaudet. Végül sürgősnek mondja a kérdést és ezért azt kívánja, hogy azonnal kössék meg Mezeivel a szerződést.

Freund Jenő dr. is kifogásokat keresve Ditrói ellen, ajánlja, hogy tartsa fenn a szinügyi bizottság Mezei mellett hozott előző határozatát. Azt mondja, hogy Ditrói Mór biztosítékának értéke csak 32.000 korona, mert ma így áll a járadék papír. Kifogásolja, hogy Ditrói nem nevezte meg a művezetőjét. — Az egyévi fölmondás mellőzését sem helyesli, s ezért Mezei Bélát ajánlja.

Több fölszólalás nem is volt és az elnök rövidesen kimondta a határozatot: *a szinügyi bizottság föntartja előző határozatát és ajánlja a tanácsnak, hogy a színházi szerződést Mezei Bélával kösse meg.*

A tanácsülésen.

A polgármester szobájába összehívott tanácsülés nyomban összeült. Körner Adolf főjegyző ismertette a szinügyi bizottság határozatát.

Magoss György dr. főügyész megjegyezte, hogy művezető alkalmazását nem tartja kifogásolhatónak Ditróinál.

Kovács József polgármester fölkéri a tanács tagjait, hogy hallván az előterjesztéseket, határozzanak.

Szabó Elek tb. tanácsnok: Miután a szinügyi bizottság két egybehangzó javaslatot hozott, ennek alapján javasolja, hogy a szerződést Mezei Bélával kössék meg.

Magoss György dr. főügyész: Ehez a határozati javaslatához nem járulok hozzá. — *Mert amikor két ilyen ember áll egymással szemben, mint Ditrói Mór és Mezei Béla, nagyon könnyű a választás. És ez csak Ditrói Mórra eshet, ha a közönség igényeit és a művészeti szempontokat tartjuk szem előtt.* — Ugyanama föltételek mellett tehát csakis Ditrói Mór mellett lehet dönteni. Ki mondani, hogy szakértő művezetővel helvettesítheti magát csak, *de már 1913-tól kezdve vegye át a színházat, az ő felügyelete alatt és az ő szellemében történjen a színház igazgatása.* Eltekintek a tüzbiztosítás kötelezettségétől, de viszont nem adnám meg a kért helyáremelést, az egy évi fölmondási időt pedig föntartanám. Mindezekre a föltételekre azonnal meg lehet kérdezni Ditrói Mórt, vajjon elfogadja-e azokat. Indítványozom tehát, hogy ha Ditrói ezeket a feltételeket elfogadja: *kössük meg vele a szerződést.*

(Szavazás.)

Most tehát két indítvány volt a tanács előtt. Egyik az előadói javaslat Mezei Béla

Biomaláta. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítőszert mindazok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítőszert. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként K 1.30 és K 2.50.

mellett, a másik a főügyészi Ditrói Mór mellett.

A tanács tagjai egyenként szavaztak. — Legelőbb **Körner Adolf** főjegyző:

— Az előadói javaslatot fogadom el.

Utána **Szabó Kálmán** tb. főjegyző:

— Az előadói javaslatot fogadom el.

Csóka Sámuel tb. főjegyző, majd **Medgyaszay** Miklós tanácsnok következtek:

— A főügyész ur indítványát fogadjuk el.

Vargha Elemér dr. az előadói javaslat mellett szavazott.

Nagy derűtlenséget keltő jelenet következett ezután. **Tóth Emil** dr. tanácsnok állott föl és megkérdezte:

— Most kell határozni? Mert ha igen, akkor én **Mezei Béla** mellett szavazok. A főügyész ur indítványához ilyen formában nem járulhatok hozzá. Én is Ditróit óhajtom. De halasszuk el a határozathozatalt, tárgyaljunk előbb Ditróival s azután szavazzunk.

Magoss György dr.: Hiszen én is ezeket mondtam. Azonnal megkérdezhetjük Ditróit: elfogadja-e a föltételeket, ha igen, neki adjuk a színházat.

Medgyaszay Miklós tanácsnok: Azért most határozhatunk. Mert ha Ditrói a feltételeket nem fogadja el, Mezeivel kötiük meg a szerződést. Csakis arra és így határozunk most, hogy Ditróinak adjuk a színházat, ha elfogadja a főügyész ur által előterjesztetteket.

Tóth Emil dr.: Hár most végérvényesen határozunk?

Medgyaszay Miklós: Persze!

Tóth Emil dr.: Akkor elfogadom az előadói javaslatot.

E szavazattal el volt döntve a színházkérdés sorsa. A színiügyi bizottság javaslata, tehát **Mezei Béla** mellett szavaztak: **Körner Adolf**, **Szabó Kálmán**, **Vargha Elemér** dr., **Tóth Emil** dr., tehát négyen, a főügyész javaslata, vagyis **Ditrói Mór** mellett: **Csóka Samu**, **Medgyaszay Miklós**, **Magoss György** dr., tehát hárman.

(Különvélemény.)

A határozat kimondása után **Magoss György** dr. főügyész a következő kijelentést tette:

— A határozattal szemben különvéleményt jelentek be s ezt kérem jegyzőkönyvbe venni. A tanácsal e ténykedéséért nem vállalok szolidaritást. Kívánom, hogy a jegyzőkönyvben nyoma legyen, hogy a határozat az én ellenzésem dacára jött létre és már most itt kijelentem, hogy ebből a határozatból keletkező botrány esetén a nyilvánosság előtt is ki fogom jelenteni, hogy ezt a határozatot elleneztem.

Csóka Samu tb. főjegyző: Csatlakozom mindenben a főügyész ur kijelentéséhez s a különvéleményemet én is bejelentem.

A tanács megdöbbenve hallotta a súlyos kijelentéseket s azok jegyzőkönyvbe vétele után mondta ki **Körner Adolf** főjegyző elnök a határozatot, amely szerint a debreceni színházat a tanács **Mezei Bélának** adia ki s egyben tekintettel az idő rövidségére, amely a szervezkedésre szükséges, kimondta a tanács, hogy a határozat csak birtokon kívül felelősséggel s a szerződést azonnal meg kell kötni.

= **Tisza újabb diszpolgársága.** Karánsebesről táviratozzák: A város közgyűlése ma **Tisza István** grófot diszpolgárrá választotta.

= **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután hat órakor **Tisza István** gróf elnöklete alatt a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen a jegyzőkönyvet **Skerletz Iván** báró vezette. A minisztertanács, amelyen **Hazai Samu** báró honvédelmi miniszter kivételével a kabinet minden tagja részt vett, folyó ügyekkel és a horvát kérdéssel foglalkozott.

Bolgár katonaszökevények Debrecenben

Az inség és a rossz bánásmód miatt szöktek

A történelem, mikor majd ítélkezik a Balkánon most végbement területi változások felett, aligha fogadja el azt az erőszakolt indokolást, hogy ez a háború a „kultura nevében” támadt és annak feltételei között folvt le. Ezzel nem akarjuk a „keztlyüs kéz” elméletét a harcra is belevinni, de az a sok indokolatlan kegyetlenség és vadság, mely hovatovább felszínre kerül, borzalommal töltheti el a világot és minden szimpátiát kizárólag a szétdarabolt Törökország javára követel. Görögök, szerbek, bolgárok egyenlő vandalizmussal hadakoztak ebben a háborúban, mely végül is véres testvérharcba fullt. És a sokszorosan megtizedelt tábor most már lezülve, emberi méltóságából kivetkőzve meghasonolva önmagával, szinte az örület által hajtva rohan előre, maga sem tudja merre. Ily körülmények között nemcsoda, ha napról-napra szaporodnak a szökevények, akik úgy a görög, mint a szerb és bolgár csatateret odahagyják s nyugodt kulturélet után vágyva, idegen országokban keresnek egzisztenciát.

Csak a napokban emlékeztünk meg **Minics** szerb kadét szökéséről, már is újabb szállítmányt kaptunk a harctérről. Ezuttal **bolgárokat**. És pedig nem is a söpredékből. Van közöttük két kereskedő, három napszámos és egy fogorvos, aki igazi europér, hat nyelvet beszél s az erkölcsi megbízhatóság olyan fokán áll, melyből méltán következtethetünk a bolgárok fölényére balkáni testvéreik felett.

Rosenbaum Leon a neve a társaság ciceronéjának, aki anyanyelvén kívül folyékonyan beszél oláhuul, szerbiül, törökül, franciául, olaszul és németül. A „*Debreceni Független Ujság*” munkatársa előtt megdöbbenő részleteket mondott a háború eseményeiről:

— Nem a halálfélelem hajtott ki bennünket a táborból. Hiszen az utóbbi hetekben ellenséggel szemben sem vitték bennünket. De az éhség és a durva bánásmód kényszerített önvédelemre. Szinte egymás melől dőlünk ki. Az uton a leveleket, kórokat ettük meg, mert élelmiszerünk teljesen kifogyott.

— A törökök elleni háborúban — remélem — ez nem így volt?

— Csalódik uram. A harc kezdetén ép úgy éreztük a nélkülözést és éhséget, mint ma. És ez magyarázza ennek a háborúnak féltelmetesen megrázó voltát. A hadsereg egyenesen a rablásra, gyilkolásra volt utalva. Megtörtént nem egy esetben, mikor egy-egy helyet elfoglaltunk, hogy rabolva, fosztogatva jártuk végig a falvakat, városokat s aki ellen-szegült, irgalmatlanul öltük meg.

— Nem emberek voltunk ilvenkor, vadállatok, akik mindent felfalnak, ami eléjük kerül, mert kérdéses, holnap lesz-e egy darab kenyér. Aki napokon át a fák kérget rágja, annak a szíve is megkérgesedik... Az apám 54 éves, én még csak harmincon vagyok tul, őt elvitték, magam sem vagyok gyengébb, mint az öreg és gyávább sem. De már nem bírtam... A Dunán kellett átkelnünk, mikor néhányan elszakadtunk a törzstől s a szerb határ mentén kiszöktünk magyar területre és Orsován jelentkeztünk.

— Mikor értek magyar földet?

— Tizenhetedikén. Másnap utnak indítottak bennünket Sátoraljaújhelyre. Bizonyosan tévedésből, mert alig értünk oda, már is Debrecenbe kellett utaznunk... Mi valamennyien lemondunk arról a reményről, hogy valamikor visszatérjünk hazánkba, ahol egész egzisztenciánk romban fekszik. Én különben Romániában, Galatzaiban születtem és Magyarországon is vannak előkelő rokonaim...

A menekültek közül **Pizanty** Mayer ügynök, **Pizanty** Csetebí kereskedő, **Pennhoff** Demeter, **Petroff** Miklós és **Ivanoff** Péter napszámosok. Ma este a hajléktalanok menhelyén kaptak lakást, pompás palotát annvi véres ut után...

(gy. zs.)

— A székrekedés az emberiség valóságos csapása! Olyan makacs esetekben is, amikor a mesterséges hashajtószor már teljesen eredménytelennek mutatkozik és a messze gyógyfürdő látogatása is hiábavalónak bizonyult, még mindig bizalommal lehet a **Ferencz József**-keserűviz segítségét igénybe venni. E természetes kristálytisza budai ásványvíz számos vegyi vizsgálata, melyet a legnagyobb bel- és külföldi tekintélyek, mint **Attfield**, **Boutmy**, **Fehling**, **Liebermann** és mások végeztek, igazolta, hogy hatékony sótartalma a legnagyobb az összes hasonló gyógykutatok között. Az oly egyénekre nézve, kiknek ellanyhult bélműködésük miatt állandóan kell hashajtókat használniok, a valódi **Ferencz József**-keserűviz valóságos áldás! Hatása mindig enyhe, de megbízható és hosszabb használat mellett is majdnem sohasem marad el kitünő eredménve. Professor **Baccelli**, ny. olasz közoktatásügyi miniszter, jelenleg a **Clinica Medica** igazgatója a római királyi tudományos egyetemen, kijelenti, hogy azért rendeli oly gyakran a természetes „**Ferencz József**”-keserűvizet, mert ez, anélkül, hogy kellemetlenségeket okozna, gyorsan és biztosan hat! — Gyógyszertárakban, drogériákban és a nagyobb fűszerkereskedésekben könnyű szerrel beszerezhető. A **Ferencz József**-gyógyfürrások szétkül-dési-igazgatósága Budapesten.

Baltazár Dezső dr a nyirbátori kerület munkapárti jelöltje

Érdekes és örvendetes hirt közöl fővárosi tudósítónk: a nemzeti munkapárt **Baltazár Dezső** dr. a tisztántuli református egyház püspökét képviselőjelöltnek kéri föl.

Hrabovszky Guidó képviselő halála folytán ugyanis új képviselőválasztás lesz a nyirbátori kerületben. Ezt a kerületet tudvalevőleg a **Khuen-féle** általános választás alkalmával a munkapárt elhódította a függetlenségi párttól, de az ellenzék **Vadász Lipótnak** államtitkárára történt kinevezése után visszahódította, ami akkoriban ellenzéki diadal-számba ment. Természetes, hogy most, amikor újabb mérkőzésre nyílik alkalom, a munkapárt azon van, hogy visszazerezze ezt a mandátumot.

Szó volt arról, hogy **Harkányi János** báró kereskedelmiügyi minisztert léptetik föl. Miután azonban **Harkányinak** más kerülete van, a munkapárt **Baltazár Dezső** dr. püspök személyében állapodott meg, aki hír szerint hajlandó is a jelöltséget elfogadni. Tekintettel arra, hogy **Baltazár Dezső** dr. rendkívüli nagy népszerűségnek örvend a kerületben, kétségtelen, hogy megválasztása bizonyos, sőt valószínűnek tartják, hogy **Lahne Hugó** függetlenségi jelölt vissza fog lépni.

A képviselőház, a törvényhozó testület **Baltazár Dezső** dr. püspökben igen értékes, nagytudású, magyar érzésű, tartalmas férfit fog nyerni, akinek személyiségére, képességeire éppen most nagy szükség van. Most kerül tárgyalásra az 1848. XX. törvénycikk, amely kérdés megoldásánál az ő tudása nélkülözhetetlen.

Nagy nyereség az ő megválasztása a református egyháznak és a református lelkeseknek is, amelynek és akiknek érdekeit mint törvényhozó még intenzívebben, még jobban szolgálhatja. De nyereség lesz az ő

Budapesti Angol Park siágere!

PIAC-UTCA 69. SZ.

Csak rövid ideig Debrecenben! **Walter** nővérek a világ leghatalmasabb és legszebb **3 hölgyóriása**: **Olga** 15 éves, 280 font. **Ilonka** 6 éves, 166 font. **Erzsike** 4 éves 104 font. **Mme Desdemona** a tetovált spanyol szépség. **Belőpti díj 20 fill.** Látható reggel 9-től este 9-ig.

képviselőse Debrecen városának is, amely benne kiváló, lelkes szószólót fog találni.

Ezért örvendetes esemény, nagy jelentőségű dolog az ő megválasztása az országának, egyháznak, Debrecennek egyaránt.

Programjára vonatkozóan kérdést akartunk intézni hozzá, de sajnos a püspök most távol van Debrecentől, s így nyilatkozatát nem bírjuk közölni.

Szófiát bekerítik

Bulgária harcol a románokkal. Békeremények Bukarestben.

Hetven kilométerre van már csak az elenség Szófiától s a szerbek és román seregek most akarnak egyesülni, hogy teljesen bekerítsék a bolgár fővárost.

Az erről és a legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

A románok Szófia körül.

Bukarest, július 19. A félhivatalos lapok jelentése szerint a román csapatok folytatják előrenyomulásukat. Elérték Vraza községet, amely hetven kilométernyire van Szófiától.

Bukarest, július 19. A román hadsereg balszárnyának előrenyomulása és a Miklós-Hágónak a szerbek által történt megszállása között összefüggés van. A román hadoszlop összeütközött az első bolgár hadsereggel. A harc még tart.

Bukarest, július 19. A román sereg feltartóztatás nélkül halad tovább. Már csak öt óra gyaloglásra van Szófiától. A hőhadvezetőség azt tervezi, hogy megkerüli a bolgár fővárost és délfelől támadja meg, mert délen a román csapatok egyesülhetnek a szerb és görög seregekkel.

A románok első csatája.

Bukarest, július 19. A román haderő folytatja előrenyomulását Szófia felé, de a bolgár fővárost csak akkor fogja megtámadni, ha bolgár részről ellenállásra talál. Ma jelentik a főhadiszállásról, hogy Lompalánkánál megtörtént az első összeütközés a román és bolgár sereg között. A csata hír szerint nagyon elkeseredett, de kimeneteléről még nem lehet semmi biztosat tudni.

Páris, július 19. A román-bolgár ütközetéről a „Liberté”-nek ezt táviratozzák Bukarestből: A román sereg nyugati hadoszlopa, miután átkelt a Dunán, Lompalánkánál szembe találta magát a bolgár sereggel, amely Bilochradzik mellett koncentráldott, hogy megakadályozza a románok és a szerbek egyesülését. Véres csata fejlődött ki Ferdinandovo mellett. Az ütközet eredményei eddig még ismeretlen.

Bulgária harcol.

Páris, július 19. A „Journal des Debats” szófia tudósítója magától Szavov tábornoktól és Ficsév vezérkari főnöktől hallotta, hogy Bulgária új hadjáratra készül együttesen a szerbek és a románok ellen. Szavov fővezér olyan haditervet dolgozott ki a támadásra, mint az első balkánháború idején a törökök ellen, amely Kirkkilisszénél olyan nagy diadalt hozott a bolgároknak. Nagy kérdés azonban, hogy a meggyengült bolgár hadsereg képes-e még háborút viselni.

Berlin, július 19. Londonból táviratozzák a „Presscentrale”-nak: Ép most jött Szófiá-

ból egy távirat, azzal a jelentéssel, hogy a bolgárok Strumicánál fényes győzelmet arattak a görögök fölött. Mind a két sereg nagy csapattektéből állott. A görögök óriási veszteségeket szenvedtek. (Az angol külügyminiszteriumhoz eddig nem érkezett ennek a szófia jelentésnek a megerősítése.)

A törökök Dirnápoly előtt.

Konstantinápoly, július 19. A török lovasság tegnap, július 18-án, Dirnápoly elé érkezett. A várost a bolgárok régebben elhagyták.

A monarchia és Oroszország.

Páris, július 19. Hiteles hírek vannak arról, hogy Bulgária elfogadhatatlannak tartja a szerb-görög követeléseket. Ha Bulgária kénytelen volna beletörödni a nagy területek átengedésébe, akkor az osztrák-magyar monarchia Belgrádban területi kárpótlást követelne a maga számára. Oroszország el van tökévelve, hogy nem engedi Bulgáriát szétdarabolni, Ausztria-Magyarország pedig nem engedi teljesülni a túlzott szerb követeléseket, ami azt jelenti, hogy a két nagyhatalom szándéka azonos, Bécs és Pétervár között állítólag megegyezés van a közös eljárásra.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban e hó 20-án, vasárnap a következő sorrendben tartattnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Bodnár Gábor s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Nagy Lajos s.-lelkész, az ispotályi templomban Demeter Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató ref. lelkész, a homokkeri imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Az első magyar ágyugyár. rt. megalakulása.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Madarassy Gábor elnöklete alatt ma volt a magyar ágyu gyár alakuló közgyűlése, amelyen vezérigazgatóvá Hoffmann Hugó altábornagyot, igazgatókká Wolfner Tivadar gyárost, Vajkay Károly miniszteri tanácsost és Sotffried József főispánt választották meg.

— **A főiskola új tanára.** A debreceni református főiskolában szeptember elsejétől fogva a bölcsészeten a német nyelvészeti tanszék tárgyait Huss Rikhard dr. egyetemi magántanár fogja, mint helyettes, átvenni.

— **Madarassy-Beck Gyula báró házassága.** Budapestről jelenti: A bíróság a múlt hetekben tudvalevőleg felbontotta Madarassy-Beck Gyula báró országgyűlési képviselőnek, a Jelzáloghitelbank igazgatójának báró Guttmann Lilivel való házasságát. A válást hónapokig tartó hosszas és elkeseredett harc előzte meg a házastársak között, s közben a családi viszálykodás egyik-másik kínos részlete a napisajtót is foglalkoztatta. A befejezett ügy után, báró Madarassy-Beck Gyula ma délelőtt az V. kerületi anyakönyvvezetői hivatalban nőül vette báró Hatvány Lilit, aki szintén kevéssel ezelőtt vált el férjétől, Tószegi Imre mérnöktől.

— **Az ORLE. hetedik kongresszusa.** Baltazar Dezső dr. püspök az ORLE. elnöke, szeptember hó 30-ára hívta össze az Országos Református Lelkészegyesület hetedik kongresszusát. A közgyűlés programja a következő: Szeptember 29-ikén 4 órakor választmányi ülés. Szeptember 29-ikén este ismerkedés a Drechsler-féle sörcsarnok pinchehelyiségében. Szeptember 30-ikán reggel 8 órakor istentisztelet a Kálvin-templomban. Szeptember 30-ikán délután később megjelölendő órában és helyen a M. Prot. Irodalmi-társaság közgyűlése. Október 1-én és 2-ikán délelőtt és délután belmissziói kurzus — később közzeendő program szerint. Kedvezményes áru vasuti jegyekről gondoskodva lesz. Pártoló tagok 1 kor. pártoló tagsági díj beküldése ellenében kapnak kedvezményes áru vasuti jegyet. Jelentkezés a kongresszusra és vasuti jegyekért szeptember 1-ig dr. Kovács István egyesületi titkárnál. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. 1912. évi számadás. 4. Indítvány a tagsági díjnak 10 koronára felemelése iránt. 5. 1914. évi költségvetés. 6. Jelentés a Kálvineumról. 7. Jelentés az 1912. évi belmissziói kurzusról. 8. Magyarázatos biblia. 9. Dolgoházak felállítása. 10. Lelkeszi fizetésrendezés. 11. Az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása.

— **Egy nyiregyházai tanár tanulmányútja a Kaukázusban.** Pröhle Vilmos dr. nyiregyházai főgimnáziumi tanár július 9-én este indult el a Kaukázusba, ahol két hónapig fog tartózkodni. A kiváló tudós, a kaukázusban lakó hegyi kabardok nyelvét, népszokását és népköltészetét fogja tanulmányozni.

— **Halasi Mariska ruhatára.** Ily című cikkünkre ma levelet kaptunk Kemény Lajostól, a szintársulat ellenőrző bizottsági tagjától, aki ebben arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Halasiék ruhatára nem a társulat, de Halasiék mulasztásából ázott el és semmisült meg. Ami azonban nem változtat a szomorú tényálláson.

— **A hentesek és a rituális jég.** Eddig a jégről csak azt tudtuk, hogy fagypontnál születik és a melegen hal meg. Most a „Debreceni hentesek, mészárosok, vendég-lősök, stb., stb.” műjegygyára igazgatóságának jóvoltából arról is értesülünk, hogy ezeken kívül még — rituális is. Ezért kell bizonyosan „izraelita” vallásúnak lenni annak a pályázónak, aki az egyik helvi lapban közzétett hirdetés folytán a megüresedett raktárnoki állást elnyerni akarja. Csak azt nem tudjuk, az állás iráshoz és olvasáshoz van kötve — hogy érti ezt Risenberg Adolf igazgató ur, szintén — izraelitanvelven? És ha igen, mit szólnak ehhez a hentesek, akik eddig még nem igen gyakorolták a — rituális eljárást? Mert ezek után joggal feltételezhetjük, hogy fogyasztó sem lehet a kiváló üzembem más, mint — Mózes vallású?!

— **Köszönet.** A Falk Ármin és társa kefégyár Wolaffka Antal temetése alkalmából koszoru megváltás címén az Önkéntes mentő-egyesületnek 30 koronát adományozott, amelyért köszönetet mond Grósz Nagy Ferenc mentőegyesületi pénztáros.

Mandel Lipót

cipőáruházát

Piac-utca 28.

Városi bérház sarokhelyiségébe helyezte át.

Telefon 352.

Telefon 352.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK:

Piac-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piac-utca 63.

Telefon szám: Főújság 11-57. sz. Flókusújság 732. sz.

— **A Félix-fürdőben** (Nagyvárad) mellett igen élénk a fürdői szezon. A kedvelt fürdőhely célszerű kényelmi és egészségügyi berendezései évről-évre fokozottabb mértékben vonzzák a közönséget közelről és távolból. Jelenleg a következő fürdővendégek névsorát közölhetjük:

Jeremiás János Szatmár isk. ig., Méder György és neje H.-bőszörmény földbirtokos, dr. Gévai Béla ügyvéd Debreczen, özv. Luczinich Imréné gyógyszer.-né Dész, Szokolovics Szilárdné magánzó Szeged, özv. Tullies Jánosné és leánya magánzó Nagyvárad, Wohlmut Sándor kereskedő és neje Arad, Kazinczy Gábor nyug. kir. tábla bíró és neje Debreczen, özv. Váradi Szabó Jánosné udvari tanácsos neje Debreczen, dr. Koleszár Jenő ügyvéd Bánfihunyad, dr. Pápai Kálmán főorvos neje és leánya H.-bőszörmény, Jármí László és neje földbirtokos Pusztadobos, Fribik Mihály postatiszt Kolozsvár, Hadnagy Imre állatorvos Szamosújvár, ifj. Boros Sámuel földbirtokos Tiszafüred, Széll Mihály kereskedő Budapest, Vargos Antal művezető Budapest, Grosz Lipótné keresk. Budapest, Rokszi Miklós gör. kel. esperes Cséthelek, Rosier Antal keresk. H.-m.-vásárhely, Aján Iráchim keresk. Szamosújvár, Weith Antal Érmihályfalva.

Nagy Elekné ref. esperes neje Bogdánd, Szikszay Pál nyug. alispán Nyiregyháza, Mikó Lajos és neje hiv. Debreczen, ifj. Bókay János joghallgató Budapest, Szikszay János magánzó Kenese, Szikszay András min. s. titkár Budapest, Balogh Andrásné ref. lelkész neje Sarkad, Vasvári Endre keresk. Törökszentmiklós, Dóna Gyula ref. lelkész Pusztajlak, Jankó Gyula és neje gyógyszerész Zséka, Illés Izidor keresk. Budapest, dr. Madarász Gyula ügyvéd Komádi, Horváth János földbirt. Debreczen, Kallós Jánosné Tuzatóvár magánzó, Szémán Gyuláné magánzó Tiszaszántó, Weiszberger Gáspárné B.-Szarvas malomtulajd., Bárány Gábor és családja körjegyző Vedresábrány, Grósz J. Albert keresk. Lipcse, Koczogh F.-né ügyvéd neje és leánya Nagykálló, özv. dr. Alt Ottóné és leánya magánzó Budapest.

Bőszörményi Mihály birtokos Kassa, Nits János neje gyógyszer. Szamosújvár, Osztefmann Vilmosné ur. int. neje. Arad-Mácsa, Wribicsky Lipót fővadász és családja főhercegi uradalom Agya, Albin Gyula mérnök Budapest, Illosvay Sándor cs. és kir. alezredes Nagykároly, Weisz József birt. Pankota, Hanis Jenő róm. kath. plébános Újkécske, Róza László és családja Újkécske, Bauer Ida tanítónő Budapest, Trüx Kálmán doh. bev. tiszt és neje Temesvár, Markovics Antal földbirt. Inánd, Deutsch Mayerné keresk. Sárospatak, Aasch Mór magánzó Kolozsvár, Dániel Mihály magánzó Kolozsvár, Bernát János és neje vállalkozó Dész, Pál Domokos szálló tul. Marosvásárhely, Kaesko Alajos tanár és neje Szabadka, özv. Papp Antalné és leánya Ungvár, Papp Gyula tanár Debreczen, Székács Elemér és családja jószágfelügyelő Kéthalom, Gulácsy László földb. Fehérgyarmat, Csorba Gyula rendőrkapitány Nagykároly, Pétes Ágoston és neje ref. esperes Táp, Feldmann Sándor mérnök és neje Budapest, dr. Ludmány János és neje ügyvéd Debreczen, Jakobovics Jenő hiv. Budapest, dr. Mihály Szalvátor ügyvéd Vaskóh, Borbuly Gábor földb. és leánya Hídegyut. Végvári István tanár és neje Debreczen, dr. Orbán Lajos és neje ügyv. Füzesgyarmat.

Kotyman János ref. isk. tanár és neje Nagyvárad, Leucutia Mihály gör. kel. esperes Világos, dr. Markovics Jakabné orvos neje, leánya és nővére Sz.-Somlyó, Toóth Sándor urad. főtitkár Arad-Mácsa, özv. Kéthly Lajosné háztulajdonos Kassa, Gerhlich Mihályné és családja gyáros Margitta, Atapáy Lajos gyógyszer. Endrőd, Buday Imréné szob. isk. tulajd. Budapest, Kovács Sándor postatiszt Szombathely, özv. Török Józsefné gyógyszer. neje Máramarossziget.

— **Gyilkos villám.** Máramarosszigetről jelentik: Tegnap délután az egész megyén végigvonuló felhőszakadástól a folyók ismét kiáradtak. Máramarosszigeten három munkást a villám könnyebben megsebesített. Tiszaveresmarton községben a rutén templomba becsapott a villám és a vihar elé éppen kongató harangozót agyonhajította. A templom leégett. Irhóson a villám Baracs Ferencet sújtotta agyon.

— **Kutyák által összemarcangolt leány.** Monostorpályiból jelentik: Molnár Ágnes 17 éves leányt tegnap délután a község utcáján több kutya megtámadta s oly súlyosan összemarcangolták, hogy be kellett szállítani a debreceni kórházba.

— **A szerzetesrendek Norvégiában.** Krisztiánból táviratozzák: A storting tegnap tárgyalta a szerzetesrendek eltörlésére vonatkozó javaslatot. A javaslat mellett hetvenöt, ellene pedig negyvenhét szavazatot adtak le. Miután a javaslat az alkotmányban változást idézne elő, az ilyen természetű javaslatok elfogadásához kétharmad többség szükséges. A javaslat tehát elvetettnek tekinthető.

— **Szüllők figyelmébe.** A közelgő iskolai évre tekintettel figyelmeztetnek és felkértenek a szüllők, hogy az iskolai beiratáshoz szükséges születési anyakönyvi kivonatokat már a szüniidő alatt beszerezni igyekezzenek, mert szeptember körül már oly tömegesen érkeznek a megrendelések, hogy a hivatal nem lesz képes azokat teljesíteni s megeshetik, hogy egy-egy kivonatért napokig el kell várniok. **Az állami anyakönyvvezetőség.**

— **A pokolgépes százados találmánya.** Junga Sebő, a kassai pokolgépes regény hőse ismét beszéltet magáról. Endrődí Sebestyén nevet vette föl és most egy találmányával akarja az érdeklődést maga felé irányítani, egy új konzerválási módszert talált ki. Endrődí módszerével eddig is meglepő eredményeket ért el, többek között megmentette a felsőmagyarországi milliákat erő, de már majdnem teljesen elkorhadt szárnyas oltárokat. Legközelebb a muzeumigazgatók szentpétervári nemzetközi kongresszusán mutatja be találmányát, amely után az Országos Régészeti és Emberbaráti Társulat felhívására a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége az összes magyarországi muzeumokban el fogja rendelni a konzerválási módszer bevezetését.

ÉRTESETÉS !!

A mélyen tisztelt evőközönségnek van szerencsém tudomására hozni, hogy miután a Bika-szálloda építkezésével a szabad közlekedés az üzletemhez meg van nehezítve, elhatároztam, hogy saját készítményű, pompás kivitelű cipőmet, melyekből óriási raktáram van, a napl. eladási árnál 25-30 százalékkal olcsóbban adom. Tessék egy próbát tenni, bámolni fog, hogy a legkitűnőbb minőségű cipőt, milyen olcsó árban kapja. Itt ajánlom mult évről kimaradt antilop kivágott félcipőmet minden színben és szürke kivágott fűző és gompos cipőmet, amelyeknek ára tavaly 20 korona volt s most 10 koronáért árusítom párját. Valódi angol szandálban óriási választék, melyen leszállított árak, ugyancsak tennisz-talpu fehér vászoncipők meglepő olcsón. Tisztelettel:

FISCHER MENYHÉRT,
Plac-utca 9. Yosi-cukrászda mellett.

— **A vonat elé dobta magát.** Ma reggel fél hétkor egy ismeretlen 17 év körüli leány a Mester-utcai sorompónál a nánsi vasut elé dobta magát. A vonat kerekéi teljesen összeroncolták a szerencsétlen leány testét. A ruházatáról jobb módú iparos leánynak látszó nő kiletét eddig a rendőrségnek megállapítani nem sikerült. Holttestét a kórház halottas kamarájába vitték.

— **Apa és leányai.** Megirtuk a napokban, hogy a rendőrség kinyomozta, hogy Rázsó Albert a Piac-utca 58. számú ház házmestere leányaival természetellenes, bünyös viszonyt folytat. Most kiderült, hogy Rázsó a leányokat erős teákkal kábította el. Ma a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

— **Árverés a vasuton.** Az állomásfőnökségtől vett értesítés szerint Debreczen állomáson a ki nem váltott árak július hó 22-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali fizetés mellett fog eladatni, mely alkalommal eladásra kerül használt ruhanemű, varrógép, szappan, bor, mosópor, edény stb.

— **Gyilkosság egy marék fűért.** Máramarosszigetről táviratozzák: Véres, kegyetlen gyilkosság tettesét hozták be ma a csendőrök a máramarosszigeti ügyészség börtönébe. Blégye Vaszalie, a sajói (izavölgyi járás) községi bíró fia, a falu határában lévő kaszálon fejszével megtámadta és agyonverte Cziklun Juon kisgazdát. Blégye a fejszével addig verte a már összerogyott, halott Cziklun fejét, míg az darabonként le nem szakadt a nyakáról. Ezért hol a balta élét, hol a balta fokát használta. A csendőrök Sajóra való visszatértek észrevették a véres kezű, dult arcú legényt. Kezében ott volt a bünjel, a balta is.

— Mit csináltál Vaszalie? — kérdezték.
— Agyonvertem Cziklun Juont. — felelte
— Miért?

egykedvűen.
— Mert a földemen kaszált. Most pedig drága a fű! . . .

A csendőrök lefogták, megvasalták és visszakisérték a színhelyre. A mesgyn itt-ott átsiklott a kasza. Alig jó maréknyi fű volt, amit Cziklun Juon az övével szomszédos Blégye Vaszalie réjtéről levágott.

— **A cipész és szabóipari tanfolyamok.** Folyó hó 20-án, vasárnap nyílik meg a szabóipari gyakorlati és rajzi továbbképző tanfolyam, és ugyanekkor fejeződik be a cipészipari tanfolyam a debreceni ipari szakiskolán. Erős munkát végeztek a tanfolyam hallgatói Széplaky József vezetése alatt és ezen munkáról teszik le vasárnap délután 3 órakor a vizsgát Sztankay F. Béla ipari szakiskolai igazgató elnöke alatt. A vizsgálatokon jelen lesz Krausz János cipészipari szakellenőr is, kit e célból a kereskedelemügyi minisztérium küld ki Debreczenbe. A szabóiparosok vasárnap délelőtt kezdik meg a tanfolyamot, a megnyitást Sztankay F. Béla igazgató eszközli a beiratkozás megkezdésével. A tanfolyamra jelentkezőket a szakiskola (Széchenyi-ut 2.) I. emeletén fogadják vasárnap délelőtt 10 órakor. Beiratkozni — amennyiben hely maradna — még a megkezdés utáni napokon is lehet, ha a feldolgozott tananyag még pótolható. A tanfolyamot Antal Vince szabóipari szaktanító vezeti.

— **Gyujtogató szatóc.** Klinkó János egykei szatóc háza e hó 15-én kigyuladt, leégett s a boltjába beleégett összes áruja is. Amikor a tüzoltók az oltásra megjelentek s a boltban lévő árukat megakarták menteni, Klinkó ezt megakadályozta s a boltajtót nem nyitotta ki.

— **Hadd égjen, ha már kigyuladt.** Be van biztosítva és így többet kapog legalább. A dolog gyanus volt és így a csendőrség nyomozni kezdett, majd csakhamar megállapította, hogy Klinkó János ötszörös értékre biztosította nemrég a házát, azután maga gyujtotta föl. Csalás és gyujtogatás miatt megindult most az eljárás ellene.

— **Halálra hurcolták a lovak.** Székesfehérvárról jelentik: Tragikus véget ért K. Horváth István, a Székesfehérvárral szomszédos Jenő község birája. Horváth tegnap délután két maganevelte csikót fogott kocsi-jába, hogy rud mellé szoktassa a fiatal állatokat. Egy darabig rendben is ment minden, egyszerre azonban a csikók egyike valamitől megijedt, megugrott és Horváthot a gyeplőszárnál fogva kirántotta az állásból. A szerencsétlen ember a lovak közé esett, mitől a másik ló is megriadt s örült vágatással elragadták a kocsit. Horváth, akinek a gyeplőszár a kezére tekerőzött, szörnnyelhalt.

— **Rendőri hírek.** Siket Antalné padlásáról ismeretlen tettes nagyobb értékű fehérneműt lopott el. — Varga István albérlője Rezes József ellen tett panaszt, aki éjjel meglépett tőle és pénzt is magával vitte.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvényknél, cukorbetegségnél, vörhenyknél, emésztési és légzőszervi szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Napható érvényvesztés nélkül és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sziaye-Lipóci Salvatorforrás-válalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

— **Kohn Herman** eljáró tudatja a t. közönséggel, hogy aug. 16-ig távol lesz a várostól. Fürdőjegyek Simonffy-u. 42. szám alatti lakásán és a Zion-egyleti iroda melletti kalapos műhelyben kaphatók, Zion nyugták Schwarcz M. L. ur üzletében fizethetők.

— **A Magyar király** kávéházban Husserl Károly országos hírű elite női zenekara minden este Fehérváry Margit hegedű-művészno vezetésével hangversenyez.

Színház

* **Az Apollóban** tegnap este bemutatott „Szökés a felhőkön át” című szenzációs dráma ma ismét látható a remek kíséző számokkal délután 3 órakor fél helyárák mellett azután 5—7 és 9 órakor rendes helyárákkal.

* **Okvetlen nézze meg** az Apollóban „Szökés a felhőkön át” című 3 felvonásos „Nordisk” sláger drámát. Ebben a képben W. Psylander a világhírű mozi színész fölül mulja önmagát.

* **Az Apollóban** holnap, hétfőn: „Szökés a felhőkön át” dráma 3 felvonásban. Két óras előadás, remek kíséző számok. Kedvezményes jegyek érvényesek!

* **Jegyek az Apollóban** előre válthatók délelőtt a pénztárnál.

NYILTTÉR. *)

Szives tudomásra!

„Balkányi Antal fényképész értesíti a n. é. közönséget, hogy Ruzicska műterméből — hol mint művezető hosszú ideig működött — kilépett és Piac-utca 46. szám alatt (Békés Lajos mellett) modernül berendezett műtermet nyitott.”

Nyilvánvaló, hogy az üzletemberek közt e legalább is szokatlan hangon megszerkesztett hirdetés alkalmas a közönség körében azt a hiedelmet kelteni, hogy hosszú időn át Balkányi csinálta Ruzicska műtermében — mondjuk — a spanyolviaszkot és miután ő onnan kilépett, hát most már menjen a közönség a Piac-utca 46. szám alatt modernül berendezett műterembe, mert hiszen Balkányi Ruzicskától kilépett és Ruzicska most már — meg van löve.

Ennek következtében kénytelen vagyok kijelenteni, hogy Balkányi *nem mint művezető*, (mert ezt a dolgot magam végeztem mindig és fogom végezni ezután is), hanem mint fényképész-segéd dolgozott nálam és *nem is hosszú ideig*, hanem a mult év március 1-től a folyó év jun. 1-ig. E rövid idő alatt minden igyekezetemmel azon voltam, hogy az én intencióm szerinti, a nagyközönség izlése és nem örült fotografus-ideák után dolgozó munkást neveljek belőle, de sajnos, ez nem sikerült, úgy, hogy június 1-én kénytelen voltam őt szolgálatomból elbocsájtani és így véleményem szerint nem én vagyok a hibás abban, hogy neki műtermet kellett nyitni és hogy a fenti, nem egészen kóser szövegű hirdetéssel kell műterme számára közönséget hódítani. — Tisztelettel

Ruzicska Gyula,
fényképész,
Piac-utca 32.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Emberéletért négy évi börtön.** Miskolcraól jelentik: Egy newyorki születésű vasgyári munkás: Kovács András állt tegnap a miskolci törvényszék előtt erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntettségével vádolva. Kovács ez év április hó 14-én éjszaka az új-díósgyőri Grómusz-féle korezmában mulatott, ahonnan Rolkó Jánossal együtt kilökték. Kovács itt állapotban volt és azt hitte, hogy Rolkó ellensége. Veszekedni kezdett, melynek az lett a vége, hogy Kovács mellbeszurta Rolkót, aki sérülésébe belehalt. A törvényszék Kovácsot négy évi börtönre ítélte.

§ **Pallósék szabadon.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A törvényszék ma délután Pallós Ignácot 10,000, Barta Mihályt 5000 korona ellenében szabadlábra helyezte.

LEGSZEBB
: HARANGÜTÉSÜ:
INGÁS ÓRÁK
jótállással
Kurián Gyula, órásnál, Debreczen, Piacz-u. 42.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.	
Bécsi értéktőzsde	814.50
Prágai értéktőzsde	617.—
Wien értéktőzsde	61.10
Amsterdami értéktőzsde	697.—
Stockholmi értéktőzsde	415.—
Rizai értéktőzsde	85.20
Algortzai értéktőzsde	74.—
Konstantinápolyi értéktőzsde	632.50

Irányszámok:
Magánlelőjárati kamattal:
Bécs 5 1/2 %, Berlin 5 1/4 %, London 4 1/2 %
Budapesti gabonátőzsde.

Szarka K. (Szaszvár és Kőszeg) 6000. bizományos távirati jelentése	
5000 májusra	11.87
„ júliusra	11.88
1913. okt.	8.99
Rózsa októberre	8.32
Zab októberre	7.91
„ júniusra	8.—
Tengery 1913. év júliusra	7.31
aug.	

Készletre 5-tel drágább.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Rosenzweig Izidor utója Budapest, Alsóerdősor 30. sz., Regénya Kálmán Ujvidék, Fried Lajos Ungvár.

Ingatlanok forgalma.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1913. július hó 10-én tartott közgyűlésében.

Sajtos Gábor és neje Fart Juliánna veszi Barát Jánosnál Szabó Esztertől sámsoni házat 1000 koronáért.

Pásztor Pálné Ale Anna veszi Szimcsák Jánostól 206 négyszögöl egyeki szántóföldet 300 koronáért.

Vince Gáspár veszi Vince Imrénél 616 négyszögöl egyeki szántóföldet 2000 koronáért.

Mack-féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Százegzer családban használatban, finomítja és széptíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15.30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

Árverés.

Értesitem a vb. **lfj. Welchinger Károly** csődtömegében érdekelt hitelezőket, hogy a csődtömeghez leltározott s a Pilseni-étteremben levő ezüst evőeszközök, asztalterítők, butorok s egyéb berendezési tárgyak, pezsgők, palackos és hordós borok a Debreczeni Első Takarékpénztár javára kitűzött a Pilseni-étteremben (Piac-u. 22—24.) **f. hó 22-én reggel 8 órakor** megtartandó árverésen el fognak árvereztetni.

Dr. Csath Sándor,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

Mit kiabál?

MÁGNÁS
CIPŐKRÉM
Minősége kitűnő
puhit, tisztít
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

hiszen mindenki tudja már, hogy a

Friedr. Mester intézete **kereskedelemtudományi tanfolyamok** részére. Az Európa határain túl ismert előbbi kereskedelmi akadémia tulajdonosa, **Leipzig**. Ismertetéseket ingyen küld az igazgatóság.

ERDŐGYÖNGYÉ
ALKOHOLMENTES

kül: ásvány- vagy szikvízzel vegyítve fenséges
üditőital.

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan **Erdogyöngyét**. Hasonnevé érték-telen utánzatok visszautasítandók!
Erdogyöngyeművek Moritz Löw, Brunn-Hussowitz.

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER

NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészrel kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

TELEFON 12-76.

90 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasatag betűből szedett minden szög 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetőkre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Levelezés

Uri leány ismeretségét állandóan óhajtom. — Teljes című levelekre válaszolok csupán „R. P.” alatt a kiadóhivatalban.

Különféle

SZLATNIN-VIZ a legjobb hűgyhajtó. — Kapható a **Deutsch** üzletekben.

Utazókosarak, kézibőröndök, sport- és gyermekkoscsók legolcsóbban **Schwarz M. L.**-nél. Piac-u. 52, megyeház mellett.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakzerű kivitelben látállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi lókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

KONYHA ÉS ELŐSZOBA berendezések készen kaphatók, nagy választékban, Weisz Ferenc asztalos, József-kir.-herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Zsákok, rostáló- és vízmentes ponyvák olcsón beszerezhetők Fohn zsáküzletében Deák Ferenc-utca 14. iparkamara bérpalotájában.

ÚJI ÚJI talalmány ÚJI ÚJI Nincs többé kifakult, átizzadt, pocsétes, kopott **SÁRGA CIPŐT** bármilyen színre be lehet festeni. — Eredeti, új színt kap. Átfestés 1 pár 1 korona **FALUSSY KÁROLY** cipésznél. Csapó-utca 41.

Deszhabódé 175 cm. széles, 120 cm. mély teljesen jó állapotban eladó. József kir. herceg-utca 14.

Monarch- és Concert-lemezek, alig használt, félláron eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Kézimunka: himzett maderá, riseleő, kurisch csipkék, betétek, **bluzok**, zsebkendők és egyéb szép dolgok kaphatók Wernernél, Piac-u. 58., földszint 12.

Kopirkönyvek, valódi Heller patent, a legkeresettebb gyártmány 1000 lapos 4.60 kor. 500 lapos 2.60 koronáért kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Kimaradt üzleti könyvek kiadóhivatalunkban míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók.

Eladó divatos ebédlő- és hálószobabutor, továbbá konyhaberendezés; kevés ideig lettek használva. Csokonay-utca 15.

Többféle butordarabok és luszterek eladók. Arany János-u. 2. II. em., 6. ajtó.

Kérdezzék a világot járó művészeket s tanúságot tehetnek róla, hogy az egész Magyarországon elterjedtek a **Matild széplő-szerek** Matild szappan, Matild crém (szeplő) arckenőcs, továbbá a **Kun sertés-pora**, nincs olyan falu Magyarországon, ahol ne használnák. Mindazok kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában.

Izr. urinónél kitűnő házikoszt és lakás kapható. Arany János-u. 16. sz.

Többféle használt butorok eladók. Iskola-utca 8. szám alatt.

Jókarban levő pedálos cimbalom olcsón eladó. Piac-utca 58. szám, II. em., 30.

Mángorló, gyermekágy és egy varrógép eladó. Simonyi-ut 3. szám.

Többrendbeli butor eladó. Kossuth-utca 45. szám, keresztépület.

Két jókarban levő ágy eladó. Széchenyi-utca 14. szám alatt.

Makulaturapapiros olcsón kapható Piac-utca 49. sz., I. emeleten, a második udvarban.

A „**kismacsi gazdaságban**” naponta, friss édes tejszínből készült csemege vaj, kilóként 4 koronáért kapható. Megrendelhető 1/2, 1/4, 1/8 kilós csomagokban a tejkijordónál, vagy a gazdaságban. Telefon 591. szám.

Fajnyulak és fajgalambok olcsón eladók. Tégláskert, Szepesi-utca 10. szám alatt.

Ajtók, ablakok jókarban levők, eladók. Kossuth-utca 73. szám alatt.

Egy fürdőkád eladó. Csapó-utca 27. szám alatt.

13 darab 3 méteres száraz akácfa eladó. Garay-utca 23. sz.

Jelen művészektől olajfestmények eladók. — Cegléd-u. 16. szám.

Schunda-féle zongora hangzású cimbalom eladó. Sámsoni-u. 10. szám alatt.

Kredenc-oszlop paliszánder, minden áron eladó. Rákóczy-utca 17. sz., a házmeztérnél.

Állást keres

Állást keres építészszakmában 3 éves praxisal bíró rajzológyakornok azonnali belépésre, akár vidékre is. Szíves megkeresést kér Popper Ernő, Széchenyi-u. 14. sz. a.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Gyártelep vagy Bankhoz ajánlkozik egy érettségizett, gépirást, gyorsírást és könyvelést kitűnően értő kisasszony. Cím a kiadóhivatalban.

Mos, vasal, ruhát tisztít tisztességes asz-szony. Széchenyi-u. 13. szám alatt.

Állást kap

Gazdasági könyvelőt keresek azonnali belépésre. Jelentkezhetni lehet délben 12-2 óra között Schwartz Antalnál Széchenyi-utca 23.

Ügyes akaritónő kerestetik a délelőtti órákra. Jelenkezni lehet Hatvan u. 1. sz., I. em., 15. a.

Lázak-Telhek

Bocskay-kertben 7 hold szőlő. elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, félholdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél. József kir. herceg-utca 33.

Kiadó birtok. 1342 m. hold 56 hold dohánytermeéssel köuton fél óránnyira az állomástól, azonnal kiadó Cím a kiadóhivatalban.

Zápolya-utca 7. számú teljesen új ház eladó jutányos árért.

Üzlethelyiség

Lakatos vagy asztalos műhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-u. 44.

Lakás

Miklós-u 21. Egy udvari lakás 4 szoba, előszoba hozzátartozóval; ugyanott 2 szoba, előszoba, hozzátartozóval; egy irodahelyiség egy szobával kiadó. Értekezhetni a keresztépületben.

Egy csinos külön bejárati szoba butorral, vagy anélkül azonnal kiadó. Miklós-utca 22.

Kiadó csinosan butorozott szoba, külön bejárattal. Értekezhetni Piac-utca 55. szám alatti tőzsdében.

Olcsó három szobás udvari lakás kiadó augusztusra. Simonffy-u. 29.

2-3 szobás utcai lakás kiadó. Csokonai-utca 10. szám alatt.

Kiadó központon olcsóbb lakások, iroda, bolt, műhely. Csapó-utca 19.

MEZŐGAZDASÁG

részére 3 kilométer **hordozható vágány** váltókkal és kocikkal együtt — rőpa-szállításra is alkalmas — **eladó** vagy **bérbeadó**. Kérdezősködések „Olcsó 1000” jelige alatt **MOSSE RUDOLF BUDAPEST**, !!!! hirdetőjébe kéretnek. !!!!

BUTOR

A Varga-féle butor-raktár csődtömege

megvételre és eladása **Piac-utca 44. sz. a.** volt helyiségekben megkezdődött. Eladatnak az összes raktáron levő teljesen

kész és félkész butorok,

asztalos és kárptos kellékek, szer-számok és üzletberendezési tárgyak.

➡ Az üzlethelyiség kiadó. ➡

BUTOR

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a fehérneműt az ústben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.

Kapható mindenütt.

500 koronát

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/I. y Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden **gyógy-szertárban és drogueriában.** Csakis „**Bartilla fogvil.**” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. O helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.

NŐI KALAPOK

igen olcsón, nagy választékban kaphatók a Női Kalapgyár raktárában, Simonffy-u. 2. (Városi bérház)

Legmodernebb berendezésű különlegességi gyárvállalatunk

40 év óta az első helyen áll

a sajtógyárak közt és szakkörökben a legjobb hirnévnek örvend.

Tessék a 162. sz. speciális katalógust kérni bor- és gyümölcs-sajtókról, teljes borászati berendezésekről, hidraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőszeti és szemzőgépekről stb. stb. **Több mint 700 érem és első díjak stb.**

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

borászati és gyümölcserőltetési gépek különlegességi gyára

1500 munkás. **Wien, II., Taborstrasse 71.** Képviselek kerestetnek.

Az orvosok véleménye a

Dr. Dralle-féle nyirfaviz

felől:

Az időelötti hajpusztulás ellen egy évtized óta intenzív hajápolást űzök, azonban ennél azt kellett megállapítanom, hogy a felváltva alkalmazott hajvizek — kivétel nélkül nevezetes cégek termékei — egytől-egyig csődöt mondtak. Három évvel ezelőtt aztán kipróbáltam a Dr. Dralle-féle nyirfavizet: **azóta hajhullásomban majdnem teljes szünet következett be** s a frissítő nyirfaviz naponkinti fejmosásaimnál nélkülözhetetlen piperecikem lett, mely azonkívül kongestiók- és fejfájságnál mindig kitűnően beválik... Nem kevés azok száma, akik ezen spontán véleményezésért hálásak lehetnek irántam.

Dr. R., udvari tanácsos M.-ben.

Hajam, mely eleinte aggályosan kezdett szürkülni, az Ön nyirfavize által ismét szép világos sárga fényt kapott. A hajkorpa teljesen eltűnt... **Ez esetben egy kiváló gyártmányról van szó.**

Dr. S., gyakorló orvos.

Mint hogy az Ön antiseptikus nyirfavizével **jó eredményt** értem el, kérem... **Dr. med. H., specialista D.-ben.**

... A fejbőr és a hajgyökerek hajlékony és egészséges állapotban való megtartása és a **hajnöves elmozdítása** tekintetében az Ön gyártmánya a többi fölött bizonyára a legnagyobb előnyt érdemli... Nyirfavizét gyakorlatomban **ezentúl is ajánlani fogom**... Arra a sok érdeklődő, kíváncsi, részben irigységtől sugalmazott kérdésre, hogy kis leányom haját vajjon mivel ápoljuk, csak egy feleletem van: „Dr. Dralle-féle nyirfavizel”.

Dr. med. Z., C.-ben.

A fenti levelek eredeti példányait, melyek az eredetieket másolatban vagy kivonatban visszaadják, megtekintettem és azok valódiságáról meggyőződtem, amit ezennel igazolok.

Altona, 1913 március 4.

Adolph Dahm s. k., kir. közjegyző.

Georg Dralle, Bodenbach a. E.

Az évek óta legjobbnak bizonyult

Fernolendt-cipőpaszta

„NIGRIN”

a legszebb fényességet adja :: és a bőrt tartóssá teszi.

Véd--jegy

!! Mindenütt kapható !!

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
 Hajdu vármegye
 ::: szállítói :::
DEBRECZEN,
 Kistemplom-
 ::: bazár :::
**FÜRDŐRUHÁK,
 KALAPOK,
 CZIPOK
 NYÁRI
 PAPANOK,
 Dörzs törülközők**
 !!! óriási választékban !!!

Legjobb szépitőszersz! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
 Óvakodjunk az utáztatoktól! Törv. védve.
 Csodás, gyors és biztos hatása.

A NŐI SZÉPSÉG
 előírására, tökéletesítésére és fenntartására legkifinomultabb és legbiztosabb a vegyírszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerekkereskedésben kapható **Földes-féle**
MARGIT-CRÉME SZAPPAN
 Ezen világhírű arckenőcsé ellárolt szepítőt, májfoltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbaját, sőt ráncokat, himűhelyeket is, az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja. **Ára: kis tegely 1 kor., nagy 2 kor. Margit hölgy-por (3-féle színben) 1:20 kor. Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép (Zahn-pasta) 1 kor. Margit-aroziv 1 kor.** Postán utánvétellel vagy a pénz felőzetes beküldése után küldi a készítőt.
FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.
 Főlelakat Debreczenben: Balázs Ötön, Jóna és Jóna drog., Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla. — Hajduböszörmény: Ersey Gábor gyógyszerár. — Hajduszoboszló: Bardócz Zsigmond.

Butor végkiárúsítás.
 Árverésen megvett és jóhírnevű asztalos-műhelyben készített teljes ::: **ebédlőberendezések,** ::: **hálószobák és** ::: **uriszoba-garniturák** valamint kiváló minőségű egyes butordarabok is a legjutányosabb áron kiárúsítatnak. — Hiteleképes egyéneknek kedvező részletfizetési feltételek.
 Nagy választék. ♡ Kitűnő minőség. ♡ Szolid árak.
 Kérjük minél előbb megtekinteni, mielőtt a készlet elkél.
Debreczeni Kereskedelmi Részvénytársaság
 lakásberendezési vállalata DEBRECZEN, Csapó-utca 4. szám, 1. em.

CARL KRONSTEINER-féle
 időálló mész
façade festék
 törvényileg védve.
50 színárnyalatban kilogrammonként 24 fillértől feljebb.
 Évtizedek óta bevált festék, felülmulja az összes utáztatokat. Egyetlen célszerű mázoló anyag még a **már festett homlokzatoknál is.**
Email-façade festék sohase kopik, egyszeri bevonás után fed, hideg vízben feloldva használatra kész. Méregmentes, ideális festőanyag belső helyiségek, faépitmények, színek, pavillonok, sátrak stb. festésére. Minden árnyalatban kapható négyszög méterenként **5 fillérért.**
 Mintakönyv és prospektus ingyen.
Carl Kronsteiner,
 WIEN, III., HAUPTSTRASSE 120.
 ☐ Raktár minden nagy városban. ☐

Elismert legjobb motorok!
 Kedvező fizetési feltételek!
 Messemelő jótállás!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK
 álló- és tekvőrendszer.
 Szívógáz és benzínmotorok. Benzin és nyersolajos oszplógarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! **Nyersolajmotorok** Meglepő újdonságok! gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélküli.
GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA
 mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
 Saját érdekében kérjen ajánlatot!

DARKAU FÜRDŐ Osztrák Szilézia
 Elsőrangú legerősebb jodrómsós fürdő. Az egyedüli fürdő, ahol tiszta jódában lehet fürdeni.
JAVALLATOK: Görvélykór, bujakór izzadmány, érlemezésedés, csont- és izületi betegségek, női bajok, oszáz stb. ellen. Modern gyógyeszközök. Régi park. Előkelő elhelyezkedés. Gyermekek pénziója (kísérő nélkül). Forrásvizezeték. Telefon, posta- és vasútállomás. Idény május közepétől kb. szeptember végéig. FŐORVOS: DR. KLIMEK V
 Felvilágosítást és ismertetést nyújt a gróf Larisch-Mönnich-féle fürdőigazgatóság D A R K A U B A N.

Sok millió konzerv-üveg

Befőző-készülékék
 olcsóbbá teszik a háztartási konzerveket.
 Új találmány:
 a Dreyer-féle »REX» gyümölcsnedv-készülék.
REX Konzervüveg-társaság Homburg v. d. H.
 Főraktár: Wien, VII., Neubaugasse 31.
 Elárúsítóhely Debreczenben: TÓTH GYULÁNÁL.

Telefon 945. ::: Telefon 945.
Tüzifa, köszén
 igen olcsón beszerezhető
SZÜGYINÉL, (Hungária-malom mellett).
 Ugyanott 2 és 3 méteres akácfák olcsón kaphatók.

Előrehaladott idény miatt következő cikkeink árait jelentékenyen leszállítottuk:

Szép szintartó cretonok	mtr. ára	46 fill.
Szép szintartó mosódelin	„ „	38 „
Szép egyszínű és mintázott finom ruhavásznak	„ „	54 „
Ezernél több remek divatos, mintázott mosó grenadin	„ „	86 „
Ezernél több remek divatos, mintázott gyapju delin	„ „	86 „
Legjobb minőségű selyemfényű batiztok	„ „	54 „
Egész finom ruha- és bluz szefreik 120 cm. széles finom, szép sima lüszterek	„ „	50 „
		156 „

Bosznay J. és Társa
 szőnyeg-, vászon- és női divatáruháza
Debreczen, Kossuth-u. 5. szám.

!! MEGÉRKEZETT !!
 MOSKOVITS JÓZSEF
 uri szabó divattermébe a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
 városi újbérlőház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

A SZATMÁRI ELSŐ CSERÉP- ÉS TÉGLAGYÁR RÉSZV.-TÁRS.-NÁL
 E cserép az országban a legkifinomultabb gyártmány. — Fagy ellenálló. — Szállítás közben nem törlik. — Színe a legszebb rózsapiros. — Minden hatósági és állami építkezéshez hivatalosan elismert. — van fogadva. —
 bármily nagy mennyiségben kapható a legkifinomultabb és legjobb minőségű (waggon vételnél) 1000 darabonként:
Bordás (falcos) cserép 66— K, vasúti kocsiba rakva 70— K, Hódifarku kis cserép 30— K, vasúti kocsiba rakva 32— K.

 Vidéki megrendelések a Részvénytársaság igazgatóságához intézendők. Utalványt a városban Szeles Béla vaskereskedőnél (Deák-téren) s a batizi úton levő gyártelepen lehet váltani.

Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucarnok Szövetkezete

 Állandó butorkiállítás. Teljes lakás-, kávéház- és szállodaberendezés.
 Szigoruan szabott árak.
Debreczen, Hunyadi-u. 17/19.

 Előnyös fizetési feltételek. Szavatosság az áruk kiváló jó minőségéért.
 Szigoruan szabott árak.